

Broj: 03-02-652/2022
Sarajevo, 01.07.2022. godine

**PARLAMENT FEDERACIJE
BOSNE I HERCEGOVINE**

- **Predstavnički dom -**
gosp. **Mirsad Zaimović, predsjedavajući**

- **Dom naroda -**
gosp. **Tomislav Martinović, predsjedavajući**

Poštovani,

U skladu sa članom IV.B.3.7.c) (III) Ustava Federacije BiH, a u vezi sa odredbama čl. 163, 164. i 165. Poslovnika Predstavničkog doma Parlamenta Federacije BiH („Službene novine Federacije BiH“, br. 69/07, 2/08 i 26/20) i čl. 155, 156. i 157. Poslovnika o radu Doma naroda Parlamenta Federacije BiH („Službene novine Federacije BiH“, br. 27/03, 21/09 i 24/20), **radi razmatranja i prihvatanja, dostavljam Vam NACRT ZAKONA O ZAŠTITI CIVILNIH ŽRTAVA RATA U FEDERACIJI BOSNE I HERCEGOVINE**, koji je utvrdila Vlada Federacije Bosne i Hercegovine na 321. sjednici, održanoj 30.06.2022. godine.

Nacrt zakona se dostavlja na službenim jezicima i pismima Federacije Bosne i Hercegovine u printanoj i elektronskoj formi (CD).

S poštovanjem,

Prilog: - Nacrt zakona na bosanskom jeziku,

- Izjava o usklađenosti,
- Obrazac broj 1a,
- Obrazac broj 2,
- Obrazac IFP DA i
- Obrazac za objedinjenje pisanih primjedbi, prijedloga i sugestija na radnu verziju propisa

Cc: Federalno ministarstvo rada i socijalne politike
gosp. **Vesko Drljača, ministar**

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
VLADA**

NACRT

**ZAKON
O ZAŠTITI CIVILNIH ŽRTAVA RATA U FEDERACIJI BOSNE I HERCEGOVINE**

Sarajevo, juni 2022. godine

ZAKON
O ZAŠTITI CIVILNIH ŽRTAVA RATA U FEDERACIJI BOSNE I HERCEGOVINE

I OPĆE ODREDBE

Član 1.
(Predmet)

Ovim zakonom utvrđuju se osnovni principi zaštite civilnih žrtava rata, pojam i status civilne žrtve rata, vrste prava, obim i uslovi pod kojima se ostvaruju ta prava, svrha isplate novčanih naknada za priznata prava, postupak ostvarivanja, način finansiranja, kao i druga pitanja od značaja za zaštitu civilnih žrtava rata na području Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Federacija).

Član 2.
(Korištenje izraza)

Izrazi koji se u ovom zakonu upotrebljavaju u jednom gramatičkom rodu se bez diskriminacije odnose i na muškarce i na žene.

II OSNOVNI PRINCIPI ZAŠTITE CIVILNIH ŽRTAVA RATA

Član 3.
(Nadležnost)

Zaštita civilnih žrtava rata zajednička je nadležnost Federacije i kantona.

Član 4.
(Proširenje prava prema mogućnostima kantona)

U skladu sa svojim finansijskim mogućnostima i potrebama civilnih žrtava rata, kantoni utvrđuju, osiguravaju i proširuju obim prava utvrđenih ovim zakonom.

Član 5.
(Primjena propisa)

U postupku ostvarivanja prava utvrđenih ovim zakonom, primjenjuju se propisi o upravnom postupku, izuzev u dijelu postupka koji je odredbama ovog zakona posebno uređen.

Član 6.
(Mogućnost korištenja prava)

- (1) Pravo utvrđeno ovim zakonom ne može ostvarivati osoba koja isto pravo koristi ili može koristiti po osnovu drugih propisa.
- (2) Izuzetno od stava (1) ovog člana, pravo izbora povoljnijeg prava ima:
  - a) osoba koja ispunjava uslove za ostvarivanje prava na mjesečno lično novčano primanje po ovom propisu, a u odnosu na ličnu invalidninu po ovom ili drugom propisu;
  - b) osoba koja će po osnovu tjelesnog oštećenja usljed eksplozije zaostalog ratnog materijala, ispuniti uslove za ostvarivanje povoljnijeg prava po ovom propisu, u odnosu na sva prava koja koristi ili može koristiti po ovom ili drugom propisu.

Član 7.

(Načelo nediskriminacije)

U postupku za ostvarivanje prava iz ovog zakona primjenjuju se načela rodne jednakosti i ravnopravnosti, bez diskriminacije po bilo kojem osnovu.

III POJAM I STATUS CIVILNE ŽRTVE RATA

Član 8.

(Definicija civilne žrtve rata)

U smislu ovog zakona civilna žrtva rata je civilna osoba kod koje je tokom rata ili neposredne ratne opasnosti, počevši od 30.04.1991. godine do 14.02.1996. godine, usljed ranjavanja ili nekog drugog oblika ratne torture nastupilo oštećenje organizma, što uključuje i mentalno oštećenje ili značajno narušavanje zdravlja, ili nestanak ili pogibiju te osobe.

Član 9.

(Kontinuitet primjene propisa o zaštiti civilnih žrtava rata)

Žrtve fašističkog terora, žrtve ratnih događaja, žrtve zaostalog ratnog materijala i žrtve neprijateljskih diverzantskih akcija, kao i članovi porodice žrtava fašističkog terora, kojima je to svojstvo priznato nakon Drugog svjetskog rata, po propisima o zaštiti civilnih žrtava rata koji su se primjenjivali na teritoriji Federacije do dana stupanja na snagu ovog zakona, smatraju se civilnim žrtvama rata, odnosno članovima porodice civilnih žrtava rata u skladu sa ovim zakonom i koriste prava u obimu i pod uslovima propisanim ovim zakonom.

Član 10.

(Status civilne žrtve rata)

(1) Status civilne žrtve rata priznaje se:

- a) osobi kod koje je nastupilo oštećenje organizma ili značajno narušavanje zdravlja, od minimalno 20% tjelesnog oštećenja usljed ratnih događaja (bombardovanje, ulične borbe, diverzantske akcije, eksplozija ratnog materijala, zalutali metak i sl.), mučenja, nehumanog i ponižavajućeg postupanja, nezakonitog kažnjavanja, protupravnog lišavanja slobode (zatvor, koncentracioni logor, internacija, prinudni rad) i eksplozije zaostalog ratnog materijala nakon završetka rata, pod uslovom da je u momentu stradanja bila civil;
- b) osobi koja je tokom rata ili neposredne ratne opasnosti preživjela seksualno zlostavljanje ili silovanje, pod uslovom da je u momentu događaja bila civil – posebna kategorija civilnih žrtava rata, kao i djetetu koje je rođeno iz čina ratnog silovanja – dijete posebne kategorije civilnih žrtava rata;
- c) članovima porodice osobe koja je poginula ili nestala u vezi sa ratnim događajima iz tačke a) ovog stava, pod uslovom da je u momentu pogibije ili nestanka bila civil.

(2) Status civilne žrtve rata, priznaje se i drugim osobama državljanima Bosne i Hercegovine sa prebivalištem na području Federacije, kod kojih je nastupilo oštećenje organizma u vezi sa ratnim događajima iz stava (1) ovog člana, ukoliko odgovarajuća prava ne ostvaruju, ili ne mogu ostvariti po drugim propisima.

IV VRSTE PRAVA I OSNOVNI USLOVI ZA NJIHOVO OSTVARIVANJE

Član 11.

(Prava civilnih žrtava rata)

- (1) Civilne žrtve rata ostvaruju sljedeća prava:
  - a) ličnu invalidninu;
  - b) mjesečno lično novčano primanje;
  - c) dodatak za njegu i pomoć od druge osobe;
  - d) ortopedski dodatak;
  - e) porodičnu invalidninu;
  - f) pomoć u troškovima liječenja i nabavci ortopedskih pomagala;
  - g) osposobljavanje za rad (profesionalna rehabilitacija, prekvalifikacija i dokvalifikacija);
  - h) prioritetno zapošljavanje;
  - i) prioritetno stambeno zbrinjavanje;
  - j) psihološku i pravnu pomoć.
- (2) Prava iz stava (1) tačke a) do e) ovog člana ostvaruju se po ovom zakonu, i finansiraju iz federalnog i kantonalnih budžeta, i to u omjeru 70% iz federalnog i 30% iz kantonalnih budžeta.
- (3) Prava iz stava (1) tačke f) do j) ovog člana ostvaruju se u skladu sa propisima kantona, propisima o zdravstvenom osiguranju, zdravstvenoj zaštiti, zapošljavanju, socijalnoj zaštiti i zaštiti porodice sa djecom, a finansiraju iz kantonalnih budžeta.

Član 12.

(Državljanstvo, prebivalište/boravište kao uslov za podnošenje
zahtjeva za ostvarivanje prava)

- (1) Prava utvrđena ovim zakonom ostvaruju i koriste državljani Bosne i Hercegovine, sa prebivalištem na području Federacije.
- (2) Zahtjev za ostvarivanje prava po ovom zakonu može podnijeti državljani Bosne i Hercegovine, koji je, najmanje šest mjeseci prije stupanja na snagu ovog zakona, imao mjesto prebivališta na području Federacije.
- (3) Korisnik prava po ovom zakonu, promjenom mjesta prebivališta na područje Republike Srpske ili Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine, zadržava ostvareno pravo, ukoliko isto ne može ostvariti po propisima na području novog mjesta prebivališta.
- (4) Strani državljani, koji su tjelesno oštećenje zadobili ili im je član porodice poginuo ili nestao kao civilna žrtva rata, ostvaruju prava utvrđena ovim zakonom, ako po istom osnovu ne ostvaruju prava od države čiji su državljani ili države na čijem teritoriju imaju prebivalište.
- (5) Korisniku prava po ovom zakonu, sa privremenim boravištem na teritoriju Federacije, po povratku u svoja ranija mjesta prebivališta u Republici Srpskoj ili Brčko Distriktu Bosne i Hercegovine, osigurat će se daljnje ostvarivanje prava koja su imali u mjestu privremenog boravišta.
- (6) O ostvarivanju prava iz stava (3) i (5) ovog člana, rješava centar za socijalni rad ili nadležna općinska služba za upravu (u daljnjem tekstu: nadležni općinski organ) prema mjestu posljednjeg prebivališta ili posljednjeg privremenog boravka.

Član 13.

(Krivična djela i korištenje prava)

- (1) Prava utvrđena ovim zakonom ne može ostvarivati osoba koja je pravomoćnom sudskom presudom osuđena za krivična djela protiv ustavnog poretka Bosne i Hercegovine, ugrožavanja ustavnog poretka i sigurnosti Bosne i Hercegovine ili Federacije, i krivična djela protiv čovječnosti i međunarodnog prava zbog ratnih zločina.
- (2) Osoba iz stava (1) ovog člana gubi pravo koje joj je u skladu sa odredbama ovog zakona priznato prije donošenja pravomoćne sudske presude.
- (3) Prestanak prava iz stava (2) ovog člana utvrdit će prvostepeni organ posebnim rješenjem zaključno sa danom pravomoćnosti presude.
- (4) Osobi koja je ostvarila pravo po ovom zakonu, a protiv koje je pokrenut krivični postupak zbog djela iz stava (1) ovog člana, ne isplaćuju se novčana primanja za vrijeme do okončanja tog postupka, o čemu prvostepeni organ donosi posebno rješenje.
- (5) Zadržana novčana primanja isplatit će se osobi iz stava (4) ovog člana ukoliko krivični postupak protiv nje bude pravomoćnom odlukom suda obustavljen, ili ako korisnik pravomoćnom presudom bude oslobođen optužbe, odnosno, ako optužba protiv njega bude odbijena, ali ne zbog nenadležnosti suda.

Član 14.

(Krivične presude i korištenje prava)

- (1) Korisniku prava, osuđenom pravomoćnom sudskom presudom na kaznu zatvora u trajanju od šest mjeseci i duže, ne pripadaju ta prava za vrijeme dok se nalazi na izdržavanju kazne.
- (2) Ako se korisnik mjesečnih novčanih primanja nalazi u pritvoru, članovima porodice koje korisnik izdržava, za vrijeme trajanja pritvora, isplaćuje se polovina tih primanja. Zadržana polovina primanja isplatit će se korisniku, ako krivični postupak bude pravomoćnom odlukom suda obustavljen, ili ako korisnik pravomoćnom presudom bude oslobođen optužbe, odnosno, ako optužba protiv njega bude odbijena, ali ne zbog nenadležnosti suda.

Član 15.

(Prenos ostvarenih prava)

- (1) Prava utvrđena ovim zakonom ne mogu se prenositi na druge osobe, niti se mogu nasljeđivati.
- (2) Dospjeli, a neisplaćeni iznosi novčanih primanja utvrđenih na osnovu ovog zakona za civilne žrtve rata, čine dio ostavinske mase i isplaćuju se u skladu sa odlukom koja je donesena u ostavinskom postupku.

V OSNOVICA ZA OBRAČUN NOVČANIH PRIMANJA

Član 16.

(Osnovica za obračun novčanih primanja)

Osnovica za obračun novčanih primanja iz člana 11. stav (1), tačka a) do e) ovog zakona iznosi 70% od osnovice utvrđene federalnim propisima o pravima branilaca i članova njihovih porodica.

Član 17.

(Usklađivanje osnovice)

Osnovica za civilne žrtve rata propisana ovim zakonom usklađuje se sa kretanjem osnovice korisnika prava po propisima o pravima branilaca i članova njihovih porodica.

VI PRAVA PO OSNOVU OŠTEĆENJA ORGANIZMA

Član 18.

(Vrste prava)

Po osnovu oštećenja organizma, u visini od najmanje 60%, civilne žrtve rata ostvaruju sljedeća prava:

- a) ličnu invalidninu;
- b) dodatak za njegu i pomoć od druge osobe i
- c) ortopedski dodatak.

Član 19.

(Razvrstavanje prema procentu tjelesnog oštećenja)

- (1) Radi ostvarivanja prava utvrđenih ovim zakonom za civilne žrtve rata, osobe sa invaliditetom se razvrstavaju prema utvrđenom procentu oštećenja organizma, u šest grupa, i to:

- I grupa – osobe sa invaliditetom sa 100% tjelesnog oštećenja kojima je za redovan život potrebna njega i pomoć od druge osobe;
- II grupa - osobe sa invaliditetom sa 100% tjelesnog oštećenja;
- III grupa - osobe sa invaliditetom sa 90% tjelesnog oštećenja;
- IV grupa - osobe sa invaliditetom sa 80% tjelesnog oštećenja;
- V grupa - osobe sa invaliditetom sa 70% tjelesnog oštećenja;
- VI grupa - osobe sa invaliditetom sa 60% tjelesnog oštećenja.

- (2) Pri utvrđivanju procenta oštećenja organizma za osobe kod kojih je pod okolnostima iz člana 10. ovog zakona nastupilo oštećenje organizma zbog bolesti uzrokovane, odnosno pogoršane pod tim okolnostima, utvrđuje se odgovarajući procenat cjelokupnog oštećenja organizma.
- (3) Ako kod korisnika prava nastupe promjene vezane za oštećenje organizma, a koje su od utjecaja na pravo utvrđeno konačnim rješenjem, korisnik može, po isteku dvije godine od dana donošenja tog rješenja, podnijeti novi zahtjev za utvrđivanje procenta oštećenja organizma u vezi sa nastalom promjenom.

Član 20.

(Rokovi za podnošenje zahtjeva)

- (1) Krajnji rok za podnošenje zahtjeva za ostvarivanje statusa civilne žrtve rata, po osnovu oštećenja organizma je šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.
- (2) Rok iz stava (1) ovog člana ne odnosi se na osobe kod kojih je oštećenje organizma nastalo kao posljedica zaostalog ratnog materijala nakon završetka rata.

Član 21.

(Medicinsko vještačenje)

Oštećenje organizma civilne žrtve rata, pravo na dodatak za njegu i pomoć od druge osobe, pravo na ortopedski dodatak, kao i nesposobnost za privređivanje, utvrđuju se na osnovu nalaza i mišljenja nadležne institucije iz područja medicine i medicinskog vještačenja, određene propisom federalnog ministra rada i socijalne politike (u daljnjem tekstu: federalni ministar).

a) Lična invalidnina

Član 22.

(Pravo na ličnu invalidninu)

Pravo na ličnu invalidninu ostvaruje osoba kod koje je utvrđeno postojanje oštećenja organizma u minimalnom procentu propisanom odredbama ovog zakona, srazmjerno stepenu oštećenja utvrđenom nalazom, ocjenom i mišljenjem nadležnog organa.

Član 23.

(Utvrđivanje lične invalidnine)

Lična invalidnina iz člana 22. ovog zakona utvrđuje se u mjesečnom iznosu prema grupi oštećenja organizma iz člana 19. ovog zakona, u procentu od utvrđene osnovice iz člana 16. ovog zakona kako slijedi:

- I grupa - 100 % od osnovice;
- II grupa - 73% od osnovice;
- III grupa - 55% od osnovice;
- IV grupa - 43% od osnovice;
- V grupa - 32% od osnovice;
- VI grupa - 18% od osnovice.

b) Dodatak za njegu i pomoć od druge osobe

Član 24.

(Pravo na dodatak za njegu i pomoć od druge osobe)

Pravo na dodatak za njegu i pomoć od druge osobe ostvaruju osobe kod kojih je procenat oštećenja organizma utvrđen u visini od I do IV grupe iz člana 19. ovog zakona, a koji su nesposobni za vršenje osnovnih životnih potreba bez pomoći druge osobe.

Član 25.

(Utvrđivanje prava na dodatak za njegu i pomoć od druge osobe)

Dodatak za njegu i pomoć od druge osobe iz člana 24. ovog zakona određuje se u mjesečnom iznosu prema odgovarajućem stepenu dodatka za njegu i pomoć druge osobe, u procentu od utvrđene osnovice iz člana 16. ovog zakona kako slijedi:

- a) dodatak za njegu i pomoć druge osobe I stepen – 100% od osnovice;
- b) dodatak za njegu i pomoć druge osobe II stepen - 70% od osnovice;
- c) dodatak za njegu i pomoć druge osobe III stepen - 50% od osnovice.

c) Ortopedski dodatak

Član 26.

(Pravo na ortopedski dodatak)

Pravo na ortopedski dodatak ostvaruje osoba kod koje je oštećenje organizma nastupilo kao neposredna posljedica zadobijene rane, povrede ili ozljede koja je prouzrokovala amputaciju ekstremiteta ili teško oštećenje funkcije ekstremiteta ili potpuni gubitak vida na oba oka.

Član 27.

(Utvrđivanje prava na ortopedski dodatak)

Ortopedski dodatak iz člana 26. ovog zakona određuje se u mjesečnom iznosu prema odgovarajućem stepenu ortopedskog dodatka, u procentu od utvrđene osnovice iz člana 16. ovog zakona kako slijedi:

- a) ortopedski dodatak I stepen - 29% od osnovice;
- b) ortopedski dodatak II stepen - 22% od osnovice;
- c) ortopedski dodatak III stepen - 17% od osnovice.

VII PRAVO PO OSNOVU PREŽIVJELOG SEKSUALNOG ZLOSTAVLJANJA ILI SILOVANJA - MJESEČNO LIČNO NOVČANO PRIMANJE

Član 28.

(Pravo na mjesečno lično novčano primanje)

- (1) Pravo na mjesečno lično novčano primanje ostvaruje osoba koja je tokom rata ili neposredne ratne opasnosti, u okolnostima iz člana 10. stav (1) tačka b) ovog zakona, preživjela seksualno zlostavljanje ili silovanje.
- (2) Osoba iz stava (1) ovog člana smatra se posebnom kategorijom civilne žrtve rata, čije podnošenje zahtjeva za ostvarivanje prava nije ograničeno rokom od šest mjeseci od dana donošenja ovog zakona.

Član 29.

(Posebna kategorija civilne žrtve rata)

- (1) Pravo na mjesečno lično novčano primanje ostvaruje osoba koja je tokom rata ili neposredne ratne opasnosti preživjela jedan od sljedećih oblika seksualnog zlostavljanja ili silovanja:
  - a) vaginalna, analna ili oralna penetracija seksualne naravi bilo kojim dijelom tijela ili predmetom u tijelo druge osobe;
  - b) ozljeđivanje s teškim posljedicama kao što je odstranjivanje, obrezivanje ili drugi oblik sakaćenja cijelog ili bilo kojeg dijela spolnog organa osobe;
  - c) izazivanje nasilne trudnoće;
  - d) izazivanje pobačaja;
  - e) oduzimanje biološke reproduktivne sposobnosti osobe;
  - f) seksualno porobljavanje;

- g) drugi oblik seksualnog nasilja usporedive težine prema dostupnoj sudskoj praksi Međunarodnog krivičnog suda za bivšu Jugoslaviju i sudova u Bosni i Hercegovini.
- (2) Seksualno zlostavljanje ili silovanje iz stava (1) ovoga člana je ono koje je počinjeno prema drugoj osobi bez njezina pristanka ili upotrebom sile ili prijetnje, te navođenjem druge osobe da bez svog pristanka nad samom sobom ili nad trećom osobom obavi radnju iz stava (1) ovoga člana.
- (3) Žrtva seksualnog zlostavljanja ili silovanja u smislu ovog zakona je osoba prema kojoj je počinjeno ili koja je, u okolnostima zatočeništva, nad samom sobom ili trećom osobom navedena na počinjenje jednog ili više oblika seksualnog nasilja u skladu sa ovim članom, od strane vojne ili policijske osobe, te pripadnika paravojnih postrojbi i grupa ili civilne osobe, koja je na počinjenje seksualnog nasilja potaknuta ili prisiljena od strane tih osoba.
- (4) Osoba iz st. (1) i (3) ovog člana smatra se posebnom kategorijom civilne žrtve rata.

Član 30.

(Utvrđivanje prava na mjesečno lično novčano primanje)

Mjesečno lično novčano primanje utvrđuje se u visini 100% od osnovice iz člana 16. ovog zakona.

VIII PRAVO PO OSNOVU POGIBIJE ILI NESTANKA ČLANA PORODICE – PORODIČNA INVALIDNINA

Član 31.

(Pravo na porodičnu invalidninu)

Pravo na porodičnu invalidninu ostvaruju članovi porodice osobe koja je poginula ili nestala tokom rata ili neposredne ratne opasnosti, u okolnostima iz člana 10. stav (1) tačka a) ovog zakona, pod uslovom da je u momentu pogibije ili nestanka bila civil.

Član 32.

(Rokovi za podnošenje zahtjeva)

- (1) Krajnji rok za podnošenje zahtjeva za ostvarivanje statusa civilne žrtve rata, po osnovu pogibije ili nestanka člana porodice je šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.
- (2) Za osobe iz člana 35. tačka a) ovog zakona, rok iz stava (1) ovog člana računa se od dana nastupanja činjenice koja je odredbama ovog zakona predviđena kao uslov za ostvarivanje ovog prava.

Član 33.

(Pravo na porodičnu invalidninu umrlih korisnika prava)

- (1) Pravo na porodičnu invalidninu, u skladu sa uslovima propisanim ovim zakonom, imaju i članovi porodice civilne žrtve rata od I do IV grupe koja je do smrti koristila dodatak za njegu i pomoć od druge osobe, pod uslovom da je smrt civilne žrtve rata posljedica rane, povrede, ozljede ili bolesti po osnovu koje joj je utvrđeno pravo po ovom zakonu.

- (2) Ispunjenost uslova iz stava (1) ovog člana utvrđuje se na osnovu provedenog medicinskog vještačenja i odgovarajućeg nalaza, ocjene i mišljenja nadležne institucije.

Član 34.

(Prava na porodičnu invalidninu članova porodice)

Pravo na porodičnu invalidninu, u skladu sa odredbama ovog zakona mogu ostvariti sljedeći članovi porodice civilne žrtve rata:

- a) bračni partner;
- b) djeca rođena u braku i van braka, usvojenici i pastorčad;
- c) roditelji i usvojioci;
- d) očuh i maćeha;
- e) vanbračni partner civilne žrtve rata, s kojom ima djecu i s kojom je živio do njene smrti u zajedničkom domaćinstvu najmanje godinu dana.

Član 35.

(Uslovi za ostvarivanje prava na porodičnu invalidninu)

Članovi porodice civilne žrtve rata, pravo na porodičnu invalidninu mogu ostvariti pod sljedećim uslovima:

- a) udovica - kad navrši 55 godina života ili udovac - kad navrši 65 godina života, a i prije navršenih 55 godina, odnosno 65 godina života, ako su nesposobni za privređivanje;
- b) djeca, usvojenici i pastorčad - do navršene 15. godine života, odnosno ako su na školovanju do kraja propisanog trajanja redovnog školovanja, najkasnije do navršene 25. godine života, a ako su nesposobna za privređivanje, dok ta nesposobnost traje pod uslovom da je nesposobnost nastupila prije navršene 15. godine života, odnosno za vrijeme redovnog školovanja, prije navršene 25. godine života. Osoba čije je školovanje prekinuto zbog bolesti, može koristiti pravo na porodičnu invalidninu i za vrijeme trajanja bolesti do navršene 25. godine života, a nakon toga, ukoliko je osoba nastavila redovno školovanje, najduže još za onoliko vremena koliko je zbog bolesti izgubila od redovnog školovanja, pod uslovom da je redovno školovanje nastavljeno prije navršene 25. godine života;
- c) bračni partner ima pravo na porodičnu invalidninu kao sauživalac sa osobama iz tačke b) ovog člana, bez obzira na uslove iz tačke a), sve dok ijedna od ovih osoba iz tačke b) ima pravo na porodičnu invalidninu;
- d) bračni partner gubi prava po ovom zakonu ako je napustio djecu s kojom koristi prava kao sauživalac, zanemario njihovo izdržavanje, podizanje i odgoj. Ta prava mogu se ponovo uspostaviti ako bračni partner nastavi obavljati roditeljske dužnosti za vrijeme dok se djeca koriste pravima u skladu sa ovim zakonom;
- e) osobe iz člana 34. tačka e) ovog zakona ostvaruju prava pod uslovima i na način kao i osobe iz tačke a) ovog člana;
- f) roditelji i usvojioci imaju pravo na porodičnu invalidninu, iako su članovi uže porodice ostvarili to pravo;
- g) očuh i maćeha, koji su sa civilnom žrtvom rata živjeli u zajedničkom domaćinstvu najmanje tri godine prije njene smrti ili nestanka, imaju pravo na porodičnu invalidninu, ukoliko nema osoba iz tačke f) ovog člana;

- h) očuh, maćeha i usvojitelj koji u skladu sa ovim zakonom ispunjavaju uslove za priznavanje prava na porodičnu invalidninu, imaju preče pravo od roditelja koji nije izvršavao roditeljsku dužnost prema osobi u odnosu na koje se to pravo izvodi;
- i) svi članovi porodice koji po osnovu pogibije ili nestanka iste osobe ostvaruju pravo na porodičnu invalidninu, smatraju se sauživaocima u odnosu na tu osobu i pravo koje ostvaruju;
- j) ako pravo na porodičnu invalidninu ostvaruju dva ili više članova porodice, porodična invalidnina pripada im kao sauživaocima u jednakim dijelovima;
- k) osoba koja ispunjava uslove za priznavanje prava na ličnu i na porodičnu invalidninu po osnovu dvije ili više osoba, ima pravo na ličnu invalidninu i na jednu polovinu pripadajućeg dijela porodične invalidnine za svaku od tih osoba;
- l) članovi porodice, koji ispunjavaju uslove za priznavanje prava na porodičnu invalidninu po osnovu dvije ili više osoba, poginulih, umrlih ili nestalih u vezi sa ratnim događanjima, imaju pravo na porodičnu invalidninu za jednu osobu i na po jednu polovinu porodične invalidnine za svaku sljedeću osobu.

Član 36.

(Mjesečni iznosi porodične invalidnine)

Porodična invalidnina utvrđuje se u mjesečnom iznosu od osnovice iz člana 16. ovog zakona i to:

- a) za jednog člana porodice u visini 43% od osnovice;
- b) za dva člana porodice u visini 55% od osnovice;
- c) za tri člana porodice u visini 60% od osnovice;
- d) za četiri i više članova porodice u visini 65% od osnovice.

IX SVRHA ISPLATE NOVČANIH NAKNADA ZA PRIZNATA PRAVA

Član 37.

(Izjednačavanje mogućnosti)

Svrha isplate novčanih naknada za osobe iz člana 19. stav (1) ovog zakona I, II i III grupe, u smislu ovog zakona, je naknada za izjednačavanje mogućnosti po osnovu invaliditeta i reparacija države za štetu koju su pretrpile ove osobe, usljed okolnosti iz stava (1) tačka a) i stava (2) člana 10. ovog zakona.

Član 38.

(Reparacija)

Svrha isplate novčanih naknada za osobe iz člana 19. stav (1) ovog zakona IV, V i VI grupe, kao i za osobe iz čl. 28. i 31., u smislu ovog zakona, je reparacija države za štetu koju su pretrpile ove osobe, usljed okolnosti iz člana 10. ovog zakona.

X POSTUPAK OSTVARIVANJA PRAVA

Član 39.

(Nadležnost u postupku)

O pravima i statusu iz člana 10. ovog zakona rješava u prvom stepenu nadležni općinski organ, prema mjestu prebivališta ili boravišta podnosioca zahtjeva, a o žalbama protiv rješenja donesenih u prvom stepenu rješava nadležni kantonalni organ uprave.

Član 40.

(Revizija)

- (1) Rješenje o priznavanju prava, za podnosioca koji su zahtjev za ostvarivanje prava podnijeli nakon stupanja na snagu ovog zakona, podliježe reviziji.
- (2) Reviziji podliježe i rješenje kojim je podnosiocu zahtjeva utvrđen status civilne žrtve rata iako mu istim rješenjem nije priznato niti jedno od prava iz člana 11. stav (1) tačka a) do e) ovog zakona.
- (3) Reviziju, po službenoj dužnosti, vrši nadležni kantonalni organ uprave.
- (4) U postupku revizije iz stava (1) ovog člana, nadležni kantonalni organ uprave može dati saglasnost na prvostepeno rješenje, može ga izmijeniti, poništiti, ukinuti i sam drugačije riješiti upravnu stvar ili vratiti predmet prvostepenom organu na ponovni postupak.
- (5) Ako je protiv rješenja iz stava (1) ovog člana izjavljena žalba, o reviziji i žalbi rješava se istim rješenjem.
- (6) Ako protiv rješenja iz stava (1) ovog člana nije izjavljena žalba, prvostepeni organ, koji je donio to rješenje, dostaviće ga, zajedno sa spisima predmeta, organu nadležnom za reviziju, u roku od osam dana od dana isteka roka za žalbu.
- (7) Revizija odlaže izvršenje rješenja.

Član 41.

(Dokazna sredstva)

- (1) Dokazivanje u postupku utvrđivanja statusa civilne žrtve rata u skladu sa članom 10. ovog zakona, vrši se pisanim dokaznim sredstvima, izdatim u skladu sa propisima o upravnom postupku.
- (2) Pisanim dokaznim sredstvima, iz stava (1) ovog člana, smatra se medicinska dokumentacija o liječenju izdata neposredno nakon nastanka oštećenja organizma, kao i drugi odgovarajući dokaz izdat od strane nadležne institucije o nastanku okolnosti u skladu sa članom 10. ovog zakona.
- (3) Pisanim dokaznim sredstvima, iz stava (1) ovog člana, smatra se i dokumentacija izdata od strane udruženja građana koje se bavi pružanjem pomoći osobama iz člana 10. ovog zakona, ovlaštenog u postupku akreditacije koji provodi Federalno ministarstvo rada i socijalne politike, (u daljnjem tekstu: Federalno ministarstvo).
- (4) Sva dostavljena dokumentacija je predmet provjere i revizije.
- (5) U roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona federalni ministar će podzakonskim aktom bliže regulisati pitanja koja se odnose na provedbu postupka priznavanja statusa civilne žrtve rata, potrebnu dokumentaciju, vrednovanje dokumentacije u postupku, postupak akreditacije i obaveze akreditovanih udruženja za izdavanje uvjerenja u postupku priznavanja statusa civilne žrtve rata.

Član 42.

(Komisije za davanje stručnog mišljenja)

- (1) Osim dokaza iz člana 41. st. (1), (2) i (3), status posebne kategorije civilnih žrtava rata utvrđuje se i na osnovu stručnog mišljenja Komisije za davanje stručnog mišljenja radi utvrđivanja statusa posebne kategorije civilnih žrtava rata (u daljnjem tekstu: Komisija).
- (2) Komisiju imenuje federalni ministar, uz saglasnost Vlade Federacije Bosne i Hercegovine.
- (3) Nadležnost Komisije je davanje stručnog mišljenja da li je podnosilac zahtjeva žrtva seksualnog zlostavljanja i silovanja, i davanje stručnog mišljenja da li je podnosilac zahtjeva dijete rođeno iz čina ratnog silovanja.
- (4) Komisiju čini pet članova i to: dva člana koji imaju završen VSS - VII stepen stručne spreme, odnosno, visoko obrazovanje prvog ciklusa (koji se vrednuje sa 240 ECTS bodova), ili drugog ili trećeg ciklusa Bolonjskog sistema studiranja (diploma visokog obrazovanja pravne struke), dva člana koji imaju završen VSS - VII stepen stručne spreme, odnosno, visoko obrazovanje drugog ciklusa (koji se vrednuje sa 300 ECTS bodova) ili trećeg ciklusa Bolonjskog sistema studiranja (diploma visokog obrazovanja studija psihologije) i specijalista psihijatar/neuropsihijatar.
- (5) Mandat Komisije traje četiri godine.
- (6) Federalno ministarstvo osigurava administrativno-tehničku podršku i finansiranje rada Komisije.
- (7) Postupak, organizacija, način rada i donošenja odluka, kao i obrazac stručnog mišljenja Komisije, te druga pitanja važna za njen rad, bliže će se definirati Pravilnikom koji donosi federalni ministar u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 43.

(Troškovi i refundacija troškova postupka)

- (1) Troškovi postupka za ostvarivanje prava po ovom zakonu padaju na teret organa koji vodi postupak.
- (2) Troškovi postupka za osobe iz člana 19. stav (3) ovog zakona padaju na teret podnosioca zahtjeva, izuzev ukoliko mu nakon provedenog postupka bude utvrđeno pogoršanje zdravstvenog stanja, u kojem slučaju ima pravo na njihovu refundaciju.
- (3) Refundacija troškova iz stava (2) ovog člana pada na teret kantona u kojem osoba ima prebivalište u momentu podnošenja zahtjeva.

XI POSEBNE ODREDBE

Član 44.

(Početak ostvarivanja prava)

Prava po ovom zakonu, pripadaju civilnoj žrtvi rata (u daljnjem tekstu: korisnik) od prvog dana narednog mjeseca od dana podnošenja zahtjeva za priznavanje tih prava.

Član 45.

(Način isplate ostvarenih prava)

Novčana primanja utvrđena na osnovu ovog zakona isplaćuju se u mjesečnim iznosima i to unazad.

Član 46.

(Obaveza prijave nastalih promjena)

Korisnici prava dužni su u roku od 15 dana od dana nastale promjene prijaviti nadležnom organu svaku promjenu od uticaja na obim ili mogućnost daljnjeg korištenja tog prava.

Član 47.

(Isplata, kontrola i korekcija isplata novčanih naknada)

- (1) Isplate novčanih naknada po ovom zakonu za civilne žrtve rata vrši nadležni kantonalni organ uprave.
- (2) U cilju osiguranja redovnih isplata mjesečnih novčanih naknada korisnicima, dio sredstava koji se isplaćuje iz federalnog budžeta, doznačiće se nadležnom kantonalnom organu uprave prema iznosu finansijskog zahtjeva koji taj organ mjesečno podnosi Federalnom ministarstvu.
- (3) Kontrola utroška doznačenog federalnog dijela sredstava iz stava (2) ovog člana vrši se u tekućem mjesecu za prethodni mjesec.
- (4) Ukoliko se u postupku kontrole utvrdi da je ukupan iznos doznačenog federalnog dijela sredstava veći ili manji od iznosa koji je ovim zakonom predviđen kao udio Federacije, korekcija isplaćenog iznosa vrši se u tekućem mjesecu za prethodni mjesec.
- (5) Korekcija iz stava (4) ovog člana vrši se umanjnjem ili uvećanjem isplate federalnog dijela sredstava za tekući mjesec, u odnosu na dostavljeni finansijski zahtjev kantonalnog organa uprave.

Član 48.

(Evidencija korisnika i izvršenih isplata)

- (1) Nadležni općinski organ vodi evidenciju o korisnicima i izvršenim isplatama, prema ovom zakonu, i dostavlja nadležnom kantonalnom organu uprave mjesečne zbirne izvještaje o broju korisnika, iznosu naknada i isplatama.
- (2) Nadležni općinski organ odgovoran je za kontrolu, praćenje i evidentiranje svih promjena od uticaja na ostvarivanje prava korisnika, a posebno u odnosu na činjenicu smrti korisnika.
- (3) Nadležni općinski organ dužan je po službenoj dužnosti, na osnovu prijave korisnika prava ili saznanja na drugi način o nastaloj promjeni iz stava (2) ovog člana pokrenuti postupak odmah, a najkasnije u roku od 30 dana od dana prijema zahtjeva, odnosno saznanja i donijeti rješenje o prestanku ili izmjeni priznatih prava prema ovom zakonu, sa pravnim djelovanjem od prvog dana narednog mjeseca po nastaloj promjeni.

Član 49.

(Povrat neosnovano isplaćenih sredstava)

- (1) Osoba, kojoj su isplaćena novčana primanja na koje nije imala pravo, ili osoba koja je ovim sredstvima, u svojstvu nasljednika ili punomoćnika nezakonito raspolagala, dužna je vratiti primljeni iznos.
- (2) Povrat neosnovano isplaćenih sredstava iz stava (1) ovog člana izvršit će se zaključenjem sporazuma između nadležnog kantonalnog ministarstva i korisnika, odnosno nasljednika ili punomoćnika.
- (3) Ukoliko povrat neosnovano isplaćenih sredstava iz stava (1) ovog člana nije moguće izvršiti sporazumno, povrat tog iznosa nadležno kantonalno ministarstvo ostvarit će tužbom.

Član 50.

(Procedura osiguranja sredstava i određivanje koeficijenta za isplatu)

- (1) Isplate mjesečnih novčanih primanja za ostvarivanje prava iz člana 11. stav (1), tačka a) do e) ovog zakona izvršit će se na osnovu planiranih sredstava za tekuću budžetsku godinu.
- (2) Ukoliko planirana sredstva za tekuću budžetsku godinu budu nedovoljna za isplatu novčanih primanja iz člana 11. stav (1), tačka a) do e) ovog zakona, ili ista budu ograničena po nekom drugom pravnom osnovu, raspoloživa sredstva dijele se sa iznosom potrebnim za isplatu, i određuje koeficijent za mjesečna davanja, koji ostaje na snazi do rebalansa budžeta ili usvajanja novog budžeta. Ukoliko dođe do izmjene visine novčanih davanja za priznata prava korisnicima se neće izdavati nova rješenja.
- (3) Odluku o smanjenju koeficijenta donosi Vlada Federacije ili vlada kantona u čijem budžetu je utvrđen nedostatak potrebnih sredstava, i to u odnosu na dio sredstava za čiju isplatu je odgovorna.
- (4) Isplate mjesečnih novčanih primanja izvršene na način utvrđen u st. (2) i (3) ovog člana, smatraju se konačnim.

Član 51.

(Poticanje saradnje sa organizacijama civilnih žrtava rata)

U cilju ostvarivanja boljeg položaja i zaštite civilnih žrtava rata, nadležni organi Federacije, kantona i općina ostvaruju, podržavaju i potiču saradnju sa reprezentativnim organizacijama civilnih žrtava rata.

XII NADZOR

Član 52.

(Nadzor nad primjenom zakona i podzakonskih propisa)

- (1) Nadzor nad primjenom ovog zakona i podzakonskih propisa iz člana 41. stav (5) i člana 42. stav (7), vrše Federalno ministarstvo i nadležni kantonalni organi uprave, svako u okviru svoje nadležnosti.
- (2) Kontrolu namjenskog utroška sredstava koja su u skladu sa odredbama ovog zakona namijenjena za ostvarivanje prava civilnih žrtava rata, a osiguravaju se iz federalnog budžeta, vrši Federalno ministarstvo.
- (3) Federalno ministarstvo prikuplja, obrađuje i vodi evidencije o ličnim podacima podnosilaca zahtjeva i korisnika prava koji su neophodni za ostvarivanje nadležnosti utvrđenih ovim zakonom, uključujući i njihov jedinstveni matični broj.
- (4) Lični podaci iz stava (3) ovog člana mogu se unositi u isprave kojima se rješava o pravima utvrđenim ovim zakonom.

Član 53.

(Inspekcijski nadzor)

Inspekcijski nadzor nad provođenjem ovog zakona i podzakonskih akata donesenih na osnovu ovog zakona vrši kantonalni inspektor za oblast socijalne zaštite.

XIII PREKRŠAJNE ODREDBE

Član 54.

(Prekršajne odredbe za prekršaje nadležnih organa i odgovornih osoba)

- (1) Novčanom kaznom od 500 do 1.000 KM kaznit će se za prekršaj ustanova ako:
  - a) korisniku, protivno odredbama ovog zakona, uskrati ili ograniči prava koja mu pripadaju;
  - b) omogući korištenje prava osobi kojoj ne pripada pravo po ovom zakonu ili joj ne pripada u tom obimu.
- (2) Za prekršaj iz stava (1) ovog člana kaznit će se i odgovorna osoba u ustanovi, novčanom kaznom od 100 do 400 KM.

XIV PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 55.

(Nastavak korištenja prava)

- (1) Nadležni općinski organi će u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona, po službenoj dužnosti donijeti rješenja o nastavku korištenja prava za sve postojeće korisnike u skladu sa odredbama ovog zakona.
- (2) U postupku donošenja rješenja iz stava (1) ovog člana, ne mogu se preispitivati činjenice koje su prethodnim rješenjem utvrđene kao osnova za sticanje statusa civilne žrtve rata.
- (3) Svim postojećim korisnicima prava u postupku donošenja rješenja u skladu sa odredbama ovog zakona, početak trajanja prava će se utvrditi od prvog dana narednog mjeseca u kojem je zakon stupio na snagu.

Član 56.

(Okončanje ranije započetih postupaka)

- (1) Postupci za ostvarivanje prava, uključujući i dio postupka po žalbi podnosioca, započeti prije stupanja na snagu ovog zakona, a koji nisu završeni, okončat će se po odredbama ovog zakona.
- (2) Nadležni prvostepeni i drugostepeni organi kao i podnosioci zahtjeva nisu obavezni pribavljati nove dokaze u postupcima iz stava (1) ovog člana, ukoliko dokazi pribavljeni do dana stupanja na snagu ovog zakona nisu u suprotnosti sa njegovim odredbama.

Član 57.

(Rok za usklađivanje propisa sa ovim zakonom)

Nadležna tijela kantona će, u roku od tri mjeseca od dana stupanja na snagu ovog zakona, uskladiti svoje propise iz oblasti zaštite civilnih žrtava rata sa odredbama ovog zakona.

Član 58.

(Prestanak primjene zakonskih odredbi)

Danom stupanja na snagu ovog zakona, prestaje primjena odredbi: član 1. stav (1) tač. 4. i 5., st. (2), (3) i (4), član 7. (u odnosu na civilne žrtve rata), čl. 54. do 65., član 65a, čl. 66.

i 67., čl. 69. do 76., član 76a, čl. 77. do 79., čl. 79a i 79b, član 80., član 80a, čl. 81. do 85. Zakona o osnovama socijalne zaštite, zaštite civilnih žrtava rata i zaštite porodice sa djecom („Službene novine Federacije BiH“ br: 36/99, 54/04, 39/06, 14/09, 45/16 i 40/18).

Član 59.

(Stupanje na snagu)

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenim novinama Federacije BiH".

O B R A Z L O Ž E N J E
NACRTA ZAKONA ZAŠTITI CIVILNIH ŽRTAVA RATA U FEDERACIJI
BOSNE I HERCEGOVINE

I - USTAVNI OSNOV ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavni osnov za donošenje ovog zakona sadržan je u odredbama člana III.2.e/, u vezi sa članom III.3.(3). Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, kojim je utvrđeno da, federalna vlast ima pravo utvrđivati politiku i donositi zakone koji se tiču socijalne politike. Prema odredbama člana III.2.e/ i člana III.3./1/ i /2/ Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, federalna vlast i kantoni su zajednički nadležni za socijalnu politiku /u koju oblast spada i zaštita osoba sa invaliditetom/. Tu nadležnost ostvaruju zajednički ili odvojeno, ili od strane kantona koordinirano od federalne vlasti. U pogledu ovih nadležnosti kantoni i federalna vlast dogovaraju se na trajnoj osnovi.

Kantoni u ovoj oblasti imaju pravo utvrđivati politiku i provoditi zakone (član III.3. (4)), kao i provoditi socijalnu politiku i uspostavljati službe socijalne zaštite (član III.4.j)).

II – RAZLOZI ZA DONOŠENJE OVOG ZAKONA

Zaštita civilnih žrtava rata trenutno je regulisana odredbama unutar Zakona o osnovama socijalne zaštite, zaštite civilnih žrtava rata i zaštite porodice sa djecom („Službene novine Federacije BiH“, broj: 36/99, 54/04, 39/06, 14/09, 45/16 i 40/18), pri čemu isti propis sadrži i odredbe koje obuhvataju oblast socijalne zaštite, zaštite porodice sa djecom i zaštite osoba sa invaliditetom. Dio odredbi ovog zakona odnosi se specifično na jednu populaciju, dok su druge odredbe opće i odnose se na sve ili npr. samo dvije kategorije osoba. Na ovaj način je, inače vrlo složen propis, učinjen još složenijim, čemu je svoj značajan doprinos dao i veliki broj izmjena i dopuna istog.

Također, tokom praktične primjene predmetnog propisa uočen je i niz njegovih nedostataka koji su se u praksi pokazali ili kao neprimjenjivi, ili vrlo teško primjenjivi u postupcima za ostvarivanje prava.

Shodno navedenom, a imajući u vidu i odavno planirane aktivnosti ovog organa u smislu da se Zakon o osnovama socijalne zaštite, zaštite civilnih žrtava rata i zaštite porodice sa djecom, razdvoji na četiri propisa koji bi zasebno regulisali svaku pojedinu kategoriju, uvažena je Inicijativa Skupštine Zeničko-dobojskog kantona za donošenje posebnog federalnog zakona o civilnim žrtvama rata, te utvrđen predmetni tekst zakona.

III – OBJAŠNJENJE PREDLOŽENIH RJEŠENJA U ZAKONU

- 1) Članom 1. Zakona definira se ukratko sadržaj predmetnog propisa u smislu da isti reguliše sva pitanja od značaja za kategoriju civilnih žrtava rata, u dijelu koji se odnosi na ostvarivanje prava koja su im ovim propisom zagarantovana.
- 2) Članom 2. Zakona uklanja se eventualna diskriminacija u jednakom postupanju u odnosu prema ženama i muškarcima.
- 3) Članom 3. ističe se da zaštita civilnih žrtava rata kao dio socijalne politike u Federaciji predstavlja zajedničku nadležnost Federacije i Kantona.

- 4) Članom 4. predloženog teksta ostavlja se mogućnost da kantoni u skladu sa svojom nadležnošću i raspoloživim sredstvima za civilne žrtve rata utvrde i druga prava koja nisu predviđena ovim zakonom, odnosno da prošire obim postojećih prava u skladu sa potrebama ove populacije.
- 5) U članu 5. utvrđena je obaveza primjene važećeg Zakona o upravnom postupku, izuzev kada su u pitanju posebne odredbe ovog zakona, a kojima je, provođenje određenih radnji u postupku, drugačije regulisano.
- 6) Dosadašnjim zakonskim odredbama postojala je striktna zabrana korištenja bilo kojeg prava po tom propisu ukoliko korisnik isto prava koristi, ili ima mogućnost koristiti po drugim propisima. Predloženom izmjenom u članu 6. Zakona, je za određene kategorije ostavljena mogućnost izbora, i to prvenstveno za posebnu kategoriju civilnih žrtava rata, iz razloga jer se radi o posebno osjetljivoj populaciji, te ove osobe upravo iz tih razloga nisu bila u mogućnosti prije podnijeti zahtjev za ostvarivanje prava na mjesečno lično novčano primanje, dok su u tom periodu, po nekom drugom osnovu ostvarili pravo na ličnu invalidninu. Imajući u vidu da je iznos lične invalidnine znatno niži od prava na mjesečno lično novčano primanje, te da bi ove osobe zbog nemogućnosti ranijeg ostvarivanja prava kao posebna kategorija civilnih žrtava rata, bila u znatno nepovoljnijem položaju, ostavljena im je mogućnost izbora povoljnijeg prava. Druga kategorija kojoj se izbor povoljnijeg prava omogućava su osobe koja će u budućnosti stradati od zaostalog ratnog materijala, u situaciji kada su neka od ovih prava već ostvarile po drugim propisima, iz razloga jer nisu mogle, u momentu ostvarivanja drugog prava, znati da će doći do naknadnog oštećenja organizma. Na ovaj način pokušava se osobama, koje po drugom osnovu ostvaruju minimalne naknade, ostaviti mogućnost da, ukoliko ispune uslove za ostvarivanje prava po ovom propisu, u višem iznosu, imaju pravo izbora za njih povoljnijeg prava.
- 7) Članom 7. predviđena je zabrana diskriminacije po bilo kojem osnovu te obaveza poštovanja načela rodne jednakosti.
- 8) Članovima 8. do 10., definiše se pojam i status civilne žrtve rata, pri čemu je period rata i neposredne opasnosti definisan na način da je isti usklađen sa važećim propisom o nestalim osobama. Razlika u odnosu na prethodne odredbe, kada je u pitanju status civilnih žrtava rata vidljiva je iz načina klasifikacije, pa su u članu 10. civilne žrtve rata grupisane po osnovu za sticanje statusa, u smislu da li je osnov oštećenje organizma, seksualno zlostavljanje ili silovanje ili gubitak člana porodice.
Novina i veliki iskorak u odnosu na prethodni zakon je priznavanje statusa novoj kategoriji osoba – djeci žrtava seksualnog zlostavljanja i silovanja. Nije predviđeno da ova populacija ima mogućnost za ostvarivanje materijalnih prava, ali sticanjem statusa mogu ostvariti druga prava koja su do sada bila inače predviđena za osobe koje imaju tjelesno oštećenje u visini ispod 60%, odnosno u skladu sa drugim federalnim i kantonalnim propisima.
Samo priznavanje statusa civilne žrtve rata ovoj grupi otvara daljnje mogućnosti za izlazak iz zone „nevidljivosti“ i neprepoznavanja u bilo kojoj formi društvenih tokova u FBiH.
- 9) U poglavlju IV, član 11. do člana 15. definisana su prava civilnih žrtava rata, te osnovni uslovi za njihovo ostvarivanje, kao npr. državljanstvo, prebivalište, povratak u RS, osuđivanost i sl. Pomenute odredbe su uglavnom bile na isti način sadržane i u važećem propisu. Ovim odredbama je sada jasno precizirano da se prava po ovom zakonu (lična invalidnina, mjesečno lično novčano primanje, dodatak za njegu i pomoć od druge osobe,

ortopedski dodatak i porodična invalidnina), ostvaruju u jedinstvenom omjeru 70%:30% - Federacija-Kanton.

- 10) Članom 16. i 17. predloženog teksta definisana je osnovica za obračun primanja, i ista je također utvrđena u iznosu od 70% od osnovice za kategoriju branilaca i članova njihovih porodica.
- 11) U članovima 18., 19., 20. i 21. sadržane su osnovne odredbe u vezi sa ostvarivanjem prava po osnovu oštećenja organizma, pri čemu se iste, u odnosu na trenutno važeće, nisu mijenjale, izuzev norme koja se odnosi na ograničenje roka za podnošenje zahtjeva za ostvarivanje prava po ovom osnovu. Rok je utvrđen u trajanju od 6 mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona, koji period je ostavljen kao krajnji datum za podnošenje zahtjeva osobama koje su zadobile tjelesno oštećenje u vezi sa ratnim događanjima, pa i pored činjenice da su imali tu mogućnost, u periodu nakon završetka rata do danas, predmetni zahtjev još uvijek nisu podnijeli.
- 12) Članom 22. do člana 27., definisana su posebno prava koja civilne žrtve rata mogu ostvariti po osnovu oštećenja organizma, pri čemu je jedina izmjena da se sada iznos naknade utvrđuje direktnim računanjem tačno utvrđenog procenta od osnovice za kategoriju civilnih žrtava rata.
- 13) U članovima 28., 29. i 30. definisano je pravo posebne kategorije civilnih žrtava rata, pri čemu je precizno navedeno šta se smatra seksualnim zlostavljanjem ili silovanjem, te koje osobe se, u kontekstu ovog zakona, smatraju žrtvom seksualnog zlostavljanja ili silovanja. Ostvarivanje prava na mjesečno lično novčano primanje za ovu kategoriju nije vremenski ograničeno.
- 14) Članovima predloženog teksta, i to od člana 31. do člana 36., definisani su uslovi za ostvarivanje prava na porodičnu invalidninu. Osnovna novina u odnosu na dosadašnje odredbe sastoji su prvenstveno u eliminisanju prihodovnog cenzusa, koji za ovu kategoriju više nije predviđen. Također je i za ove osobe utvrđen krajnji rok za podnošenje zahtjeva, 6 mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona, sa posebnim rokom za supružnike i vanbračne partnere poginulog, kod kojih ovaj rok teče tek od dana kada se steknu uslovi za podnošenje zahtjeva za ostvarivanje ovog prava.
- 15) U poglavlju IX se precizira svrha isplate novčanih naknada za priznata prava. Za civilne žrtve rata I, II, i III grupe procijenjenog tjelesnog oštećenja utvrđena naknada predstavlja naknadu za izjednačavanje mogućnosti po osnovu invaliditeta, čime se na određeni način zadovoljava obaveza po UN konvenciji o pravima osoba s invaliditetom, i reparaciju države za pretrpjelu štetu. Za civilne žrtve rata IV, V i VI grupe, kao i za osobe iz člana 28. i 31. svrha isplate priznatih novčanih naknada predstavlja reparaciju države za pretrpjelu štetu, čime se također zadovoljava obaveza po UN konvenciji protiv torture.
- 16) Poglavlje X predloženog teksta, članovi 39. do 43., sadrži odredbe koje uređuju postupak za ostvarivanje ovim propisom utvrđenih prava. U odnosu na važeće odredbe uvedene su dvije novine. Prva se odnosi na akreditaciju udruženja koja mogu izdavati uvjerenja o preživjelom zlostavljanju i silovanju i boravku u logoru, te je ova obaveza sada predviđena u zakonu, dok je do danas ista bila utvrđena podzakonskim aktom Ministarstva. Druga novina odnosi se na troškove postupka prilikom podnošenja zahtjeva za utvrđivanje pogoršanja zdravstvenog stanja, koji sada padaju na teret podnosioca ali, ukoliko se traženo pogoršanje i utvrdi, podnosilac ima pravo na njihovu refundaciju.
- 17) Poglavlje XI – Posebne odredbe, sadrži sve specifične odredbe koje se uglavnom odnose na postupak isplate i kontrole isplata novčanih sredstava za propisane naknade. Jedna od izmjena odnosi se na postupak povrata neosnovano isplaćenih sredstava, te je

predviđeno da se isti vrši umanjnjem trebovanja koje kantoni ispostave Federaciji u tekućem mjesecu za prethodni mjesec. Ovakav način rada je i do sada funkcionirao u praksi, te je isto sada predviđeno i zakonskom odredbom. Dalje, obzirom na postojanje nesaglasnosti između prvostepenih i drugostepenih organa koji organ pokreće sudski postupak u slučaju nenamjenskog utroška, sada je predviđeno da ovaj postupak pokreće nadležno ministarstvo, iz razloga veće kadrovske kapacitiranosti te mogućnosti eventualnog dogovora o zastupanju sa kantonalnim pravobranilaštvima. Međutim, isto tako je naglašena i obaveza prvostepenih organa da vode evidencije o svim promjenama koje su od uticaja na obim i korištenje prava. Osim navedenog, iako je odredba o smanjenju koeficijenta za isplatu postojala i do sada, članom 50. je predviđeno da odluku o njegovom smanjenju donosi vlada onog nivoa vlasti u čijem budžetu se pojavi nedostatak sredstava, tj. ako postoji nedostatak sredstava u kantonalnom budžetu, odluku o promjeni koeficijenta donosi vlada kantona, a ako je nedostatak u federalnom budžetu, odluku donosi Vlada Federacije BiH. Smanjenje koeficijenta za isplatu na jednom nivou ne obavezuje drugi nivo da učini isto.

U ovom dijelu zakona predviđena je i saradnja vladinog i nevladinog sektora, odnosno saradnja nadležnih općinskih, kantonalnih i federalnih organa sa organizacijama civilnih žrtava rata, tj. njihovim reprezentativnim predstavnicima.

- 18) Poglavljem XII predviđeno je da inspekcijski nadzor vrše kantonalni inspektori iz oblasti socijalne zaštite, uz napomenu da u svim kantonima ne postoje inspektori iz ove oblasti, kao ni na federalnom nivou.
- 19) Prekršajne odredbe predviđene članom 54. prilagođene su u smislu da je izostavljen dio koji se ne odnosi na kategoriju civilnih žrtava rata, dok su iznosi predviđenih novčanih kazni ostali isti kao u prethodnom propisu koji je regulisao ovu oblast.
- 20) Članom 55. predviđeno je da svi nadležni prvostepeni organi, u prelaznom roku, za sve postojeće korisnike prava donesu nova rješenja. Ovo podrazumijeva donošenje novih rješenja o daljnjem korištenju prava na osnovu odredbi ovog zakona. Ovaj postupak ne obuhvata i ne podrazumijeva vršenje ponovne ocjene oštećenja organizma, ponovno pribavljanje stručnog mišljenja za posebnu kategoriju civilnih žrtava rata, niti ponovno utvrđivanje činjenice nestanka ili pogibije osobe, kao osnova za ostvarivanje prava. U ovom dijelu je također predviđeno da će se nezavršeni postupci okončati po odredbama ovog zakona, pri čemu se faktički ide u korist stranke obzirom da je sam zakon generalno povoljniji u odnosu na važeći. Postupci koji su započeti i u kojima su pribavljeni pojedini dokazi, npr. nalaz Instituta ili stručno mišljenje Komisije za posebnu kategoriju civilnih žrtava rata, će se okončati na temelju tih dokaza, iz razloga jer u ovom dijelu postupka nije bilo nikakvih izmjena.

Shodno tome da trenutno postoje i kantonalni zakoni i podzakonski akti iz ove oblasti iste je potrebno u roku od 3 mjeseca uskladiti sa ovim zakonom.

Također, obzirom da je zaštita civilnih žrtava rata bila regulisana propisom koji obuhvata i druge oblasti, predviđeno je da stupanjem na snagu ovog zakona prestaju da važe samo one odredbe koje su se odnosile na kategoriju civilnih žrtava rata, pri čemu je isto tako predviđeno da one odredbe koje su bile zajedničke za sve oblasti, stupanjem na snagu ovog zakona nisu dalje važeće isključivo u odnosu na ovu kategoriju.

IV – FINANSIJSKE IMPLIKACIJE PREDLOŽENIH IZMJENA

Provođenje ovog Zakona zahtijevaće dodatna finansijska izdvajanja, i kada su u pitanju budžeti kantona i budžet Federacije.

Naime, odredbama važećeg zakona, omjer izdvajanja iz budžeta kantona i Federacije bio je, neprirodno, utvrđen različito za pojedina prava. Tako je za neka od prava bilo predviđeno izdvajanje 20% sredstava iz budžeta kantona i 50% sredstava iz budžeta Federacije, a za druga u omjeru 30% naspram 70%, kanton – Federacija.

U konkretnom slučaju, faktički je u pitanju greška nastala prilikom donošenja ovog propisa, te se za pojedina prava iznos od 70% od osnovice za boračku populaciju, (umjesto da se tretira kao 100% iznos osnovice za populaciju civilnih žrtava rata), u zakonskim odredbama koristio kao nominalni iznos.

Primjenom novih odredbi, uspostavio bi se pravilan omjer izdvajanja budžetskih sredstava, kako je to uvijek i bilo predviđeno, ali bi u ovom slučaju došlo do odstupanja u odnosu na dosadašnja izdvajanja.

Budžetska izdvajanja sa nivoa Federacije za kategoriju civilnih žrtava rata bi, prema izračunu ovog organa bila umanjena za cca 1% ukupnog godišnjeg iznosa, ali bi taj isti iznos bio transferiran i shodno broju korisnika, podijeljen na pojedine kantone kao uvećani rashodi.

Dalje, kako ovaj zakon eliminiše neke od dosada ograničavajućih odredbi (prihodovni cenzus), isto će također uzrokovati dodatne rashode kako za kanton tako i za Federaciju. Procjena, na temelju evidencije iz SOTAC baze podataka, je da bi primjena ovih odredbi uzrokovala godišnje povećanje rashoda za Federaciju u iznosu oko cca 600.000,00 KM, a za kantone u ukupnom iznosu cca. 260.000,00 KM, u rasponu od 2.000,00 – 120.000,00 KM.

Također, stupanjem na snagu ovog zakona, osim naprijed navedenog, kantoni, odnosno, uglavnom općinski organi uprave kao prvostepeni organi, bi imali i dodatne troškove donošenja novih rješenja, jednokratno i to cca 10.000 rješenja.

Obzirom na značajno povećanje rashoda za kantone predviđeno je da se ovi troškovi u iznosu od cca 93.160,00 KM, finansiraju iz federalnog budžeta.

Pregled svih rashoda novog zakona dat je u tabelarnom prikazu ispod - Godišnja kalkulacija uvećanih rashoda na nivou Federacije i pojedinačno po kantonima.

Zakon o zaštiti CŽR - godišnja kalkulacija uvećanih rashoda na nivou Federacije i pojedinačno po kantonima (tabelarni prikaz)

Federacija BiH			
Vrsta rashoda			(cca – KM)
Povećanje rashoda (uk. prih. cenz)			596.552,80
Povećanje rashoda (fin. I st. rješenja)			93.160,00
Smanjenje rashoda novi obračun (1%)			262.920,60
Ukupno povećanje rashoda			426.792,20
Kanton	Rashodi (novi obračun)	Rashodi (prihodovni cenzus)	Ukupni rashodi
Kanton Sarajevo	87.816,24	118.752,62	206.568,86
Unsko sanski kanton	51.269,64	47.040,91	98.310,55
Tuzlanski kanton	43.073,16	36.229,61	79.302,77
Zeničko dobojski kanton	23.014,20	12.942,00	35.956,20
Hercegovačko neretvanski kanton	22.489,32	15.244,60	37.733,92
Srednjo bosanski kanton	20.454,00	13.108,03	33.562,03
Bosansko podrinjski kanton	7.876,20	10.966,18	18.842,38
Posavski kanton	3.076,68	0,00	3.076,68
Kanton 10	2.186,88	0,00	2.186,88
Zapadno hercegovački kanton	1.664,28	1.381,54	3.045,82
UKUPNO	262.920,60	255.665,48	518.586,08

Obrazac i upute za popunjavanje izjave o usklađenosti

IZJAVA O USKLAĐENOSTI		
1. Podaci o obrađivaču propisa	Naziv federalnog organa uprave, odnosno federalne upravne organizacije	Federalno ministarstvo rada i socijalne politike
	Naziv organizacione jedinice	Sektor za zaštitu i inkluziju osoba sa invaliditetom, civilnih žrtava rata i jedinstveni registar
2. Naziv propisa		Zakon o zaštiti civilnih žrtava rata Federacije BiH Preliminary draft Law on the protection civilian victims of war of Federation B&H
3. Usklađenost propisa s odredbama Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju		
3.1.	Odredba Sporazuma	
3.2.	Ocjena ispunjenosti iz navedene odredbe Sporazuma	
3.3.	Razlozi za djelomično ispunjavanje odnosno neispunjavanje obaveze iz navedene odredbe Sporazuma i rok u kojem je predviđeno postizanje potpune usklađenosti	
4. Veza propisa sa Programom integrisanja (PI)		
4.1.	PI za razdoblje	
4.2.	Poglavlje, potpoglavlje	
4.3.	Rok za donošenje propisa	
4.4.	Napomena	
5. Usklađenost propisa s pravnom tačevinom EU		
5.1.	Primarni izvori prava EU	
5.2.	Sekundarni izvori prava EU	
5.3.	Stupanj usklađenosti sa sekundarnim izvorima prava	
5.4.	Razlozi za djelomičnu usklađenost ili neusklađenost	
5.5.	Rok za potpuno usklađivanje	
5.6.	Ostali izvori prava EU	
6.	Ukoliko ne postoje odgovarajući propisi EU sa kojima je potrebno izvršiti usklađivanje potrebno je to konstatirati	Ne postoje izvori prava EU sa kojima je potrebno usklađivanje odredbi predmetnog zakona, obzirom da se radi o materiji koja se reguliše internim zakonodavstvom
7.	Da li je osiguran prijevod pravnih izvora na službene jezike u uporabi u Federaciji Bosne i Hercegovine	
8.	Da li je propis preveden na engleski jezik?	
Ovlašteno lice obrađivača odnosno predlagatelj		Direktor Ureda Vlade Federacije Bosne i Hercegovine za zakonodavstvo i usklađenost sa propisima Evropske unije
Potpis MINISTAR Vasko Držić		Potpis DIREKTOR Željko Štadić
Datum i pečat:		Datum i pečat:

OBRAZAC ZA PROVOĐENJE SKRAĆENE PROCJENE UTJECAJA PROPISA

Naziv aktivnosti	Izrada prednacrtu zakona
Naziv prednacrtu/nacrtu zakona	Zakon o zaštiti civilnih žrtava rata Federacije BiH
Datum	6. april 2022. godine
Obrađivač	Federalno ministarstvo rada i socijalne politike
I - Usklađenost prednacrtu/nacrtu zakona sa strateškim dokumentima i Programom rada Vlade Federacije i Parlamenta Federacije	
<p>Je li prednacrt/nacrt zakona sukladan strateškim dokumentima i programu rada Vlade Federacije i Parlamenta Federacije?</p> <p>Odgovor: Prednacrt Zakona o zaštiti civilnih žrtava rata Federacije BiH je u skladu sa strateškim dokumentima u Federaciji BiH. Jedan od tih strateških dokumenata je Strategija za unapređenje prava i položaja osoba sa invaliditetom u Federaciji BiH 2016-2021 koja predstavlja opredjeljenje Vlade Federacije da ustraje na izgradnji politike u oblasti invalidnosti koja će biti uspostavljena na ljudskim pravima i socijalnom modelu, prema kojem je učestvovanje osoba sa invaliditetom u društvu ograničeno ili onemogućeno zbog različitih prepreka koje mogu biti fizičke priorde, ali i prepreka u vidu zakona i politika nepovoljnijih za položaj osoba sa invaliditetom. U duhu ovih strateških opredjeljenja još 2019. godine započele su aktivnosti na planu izrade Zakona o zaštiti civilnih žrtava rata Federacije BiH, kao jedinstvenog propisa, a koji je trenutno integralni dio Zakona o osnovama socijalne zaštite, zaštite civilnih žrtava rata i zaštite porodice sa djecom ("Službene novine Federacije BiH", br. 36/99, 59/04, 39/06, 14/09, 45/16 i 40/18).</p> <p>Također, izrada ovog zakona predviđena je i Programom rada Vlade Federacije Bosne i Hercegovine za 2022. godinu.</p>	
<p>Je li prednacrt/nacrt zakona povezan za druge važeće propise ili ima učinak na druge važeće propise? Ako DA, navedite koje:</p> <p>Prednacrt Zakona o zaštiti civilnih žrtava rata Federacije BiH je povezan s primjenom sljedećih važećih propisa:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zakon o osnovama socijalne zaštite, zaštite civilnih žrtava rata i zaštite porodice s djecom ("Službene novine Federacije BiH", br. 36/99, 59/04, 39/06, 14/09, 45/16 i 40/18); • Zakon o upravnom postupku ("Službene novine Federacije BiH", br. 2/98 i 48/99). • Zakon o profesionalnoj rehabilitaciji, osposobljavanju i zapošljavanju osoba sa invaliditetom ("Službene novine Federacije BiH", br. 9/10) • Zakon o zaštiti osobnih podataka ("Službeni glasnik BiH", br. 49/06, 76/11 i 89/11 - Ispravka); • Zakon o radu ("Službene novine Federacije BiH", br. 26/16 i 89/18); 	

- Zakon o reviziji institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", broj 22/06);
- Zakon o ravnopravnosti spolova u Bosni i Hercegovini ("Službeni glasnik BiH", broj 32/10 – Prečišćeni tekst);

II - Ocjena trenutnog stanja i ciljevi koji se žele postići prednacrtom/nacrtom zakona

1) Koji je osnovni problem? Zašto postojeće stanje nije zadovoljavajuće?

Odgovor: Procesom pridruživanja Bosne i Hercegovine Europskoj uniji proistekle su obaveze države i entiteta da izvrše usklađivanje postojećih propisa s međunarodnim konvencijama i europskim standardima, uključujući i obavezu usklađivanja propisa iz oblasti socijalne zaštite. Kao potpisnica niza konvencija i međunarodnih dokumenta, Bosna i Hercegovina se obvezala osigurati zaštitu ljudskih prava u svim segmentima, što se odnosi i na izjednačavanje mogućnosti, unapređenje položaja i prava osoba sa invaliditetom i osiguranje reparacijskih prava civilnih žrtava rata.

S tim u vezi, na prijedlog Federalnog ministarstva rada i socijalne politike, Vlada Federacije je na svojoj 84. sjednici održanoj 23.12.2016. godine donijela Odluku o usvajanju Strategije za unapređenje prava i položaja osoba s invaliditetom u Federaciji Bosne i Hercegovine 2016-2021.). Navedeni dokument predstavlja strateško opredjeljenje Vlade Federacije da ustraje na izgradnji politike u oblasti invalidnosti koja će biti uspostavljena na ljudskim pravima i socijalnom modelu, prema kojem je učestvovanje osoba sa invaliditetom u društvu ograničeno ili onemogućeno zbog različitih prepreka koje mogu biti fizičke priorde, ali i prepreka u vidu zakona i politika nepovoljnijih za položaj osoba sa invaliditetom. Osim toga, ova Strategija ujedno predstavlja i odgovor na potrebu za sistemskim promjenama koje je neophodno provesti u okviru reforme u oblasti socijalne zaštite i zaštite osoba sa invaliditetom i civilnih žrtava rata, kao i za unapređenje sveukupnog položaja ove populacije.

Na osnovu ovog strateškog dokumenta, te preporuka Parlamenta Federacije BiH ovo Ministarstvo je pokrenulo pripremu četiri propisa, i to: Zakon o osnovama socijalne zaštite, Zakon o zaštiti porodice sa djecom, Zakon o zaštiti civilnih žrtava rata i Zakon o jedinstvenim načelima i okviru materijalne potpore osobama sa invaliditetom.

Drugi važan razlog za izradu i usvajanje Zakona o o zaštiti civilnih žrtava rata Federacije BiH leži u potrebi da zaštita civilnih žrtava rata kao dio socijalne politike u Federaciji predstavlja zajedničku nadležnost Federacije i kantona gdje se ostavlja mogućnost da kantoni u skladu sa svojom nadležnošću i raspoloživim sredstvima za civilne žrtve rata utvrde i druga prava koja nisu predviđena ovim zakonom, odnosno da prošire obim postojećih prava u skladu sa potrebama ove populacije i obavezama koje državnim institucijama proizilaze u pogledu prava žrtava ratne torture, prvenstveno prava na reparaciju.

2) Koji cilj se želi postići? U kojoj mjeri se očekuje da će prednacrt/nacrt zakona riješiti definirani problem i u kojem razdoblju?

Odgovor:

a) Zaštita i podrška prilagođena potrebama. Ovim zakonom za određene kategorije ostavljena je mogućnost izbora korištenja prava koje je za njih povoljnije, i to prvenstveno

za posebnu kategoriju civilnih žrtava rata – žrtve ratne torture odnosno silovanja kao posebno osjetljivoj populaciji, te licima koja će u budućnosti stradati od zaostalog ratnog materijala u situaciji kada su neka od ovih prava već ostvarili po drugim propisima, iz razloga jer nisu mogli, u momentu ostvarivanja drugog prava, znati da će doći do naknadnog oštećenja organizma.

b) Preciziran osnov sticanja statusa CŽR. Ovim zakonom definiše se pojam i status civilne žrtve rata, pri čemu je period rata i neposredne opasnosti definisan na način da je isti usklađen sa važećim popisom o nestalim licima. Razlika u odnosu na prethodne odredbe, kada je u pitanju status CŽR vidljiva je iz načina klasifikacije, pa su u članu 9. CŽR grupisane po osnovu za sticanje statusa, u smislu da li je osnov oštećenje organizma, seksualno zlostavljanje ili silovanje, ili gubitak člana porodice.

c) Sveobuhvatnija zaštita. Novina i veliki iskorak u odnosu na prethodni zakon je priznavanje statusa novoj kategoriji lica – djeci žrtava seksualnog zlostavljanja i silovanja. Nije predviđeno da ova populacija ima mogućnost za ostvarivanje materijalnih prava, ali sticanjem statusa mogu ostvariti druga prava koja su do sada bila inače predviđena za lica koja imaju tjelesno oštećenje u visini ispod 60%, odnosno u skladu sa drugim federalnim i kantonalnim propisima.

d) Ispunjavanje obaveza koje se odnose na izjednačavanje mogućnosti ali i obaveza na reparaciju. Zakonom se precizira svrha isplate novčanih naknada za priznata prava. Za neke kategorije civilnih žrtava rata novčane naknade za priznata prava se isplaćuju kao reparacija države, zbog oštećenja organizma kojeg su pretrpjeli uslijed ranjavanja ili nekog drugog oblika ratne torture, nestanka ili pogibije. Za druge kategorije osim takve svrhe isplate naknada, novčane naknade se isplaćuju i za omogućavanje funkcioniranja i izjednačavanje mogućnosti najugroženijim kategorijama, kod kojih su ove mogućnosti bitno umanjene, te ih onemogućavaju u zadovoljavanju osnovnih životnih potreba u odnosu na zdrave članove zajednice. (Presuda Suda u Strazburu broj: 26944/13 od 30.06. 2020. godine „Popović i drugi protiv Srbije“ - u predmetu ispitivanja osnovanosti različite visine novčanih naknada za civilne invalide i ratne vojne invalide sud je utvrdio da nije došlo do povrede odredaba Evropske konvencije, i sama činjenica da različite kategorije osoba sa invaliditetom imaju pravo na različite naknade ne predstavlja diskriminaciju posebno na polju slobodne procjene država u pitanjima koja uključuju socijalnu politiku. Ukupan iznos novčanih naknada za „osobe sa neratnim invaliditetom s obzirom na njihov socijalni status, a također i za civilne žrtve rata je ukorijenjeno u načelu solidarnosti, a ne odgovornosti po osnovu odštetnog prava. Koncept afirmativne akcije ili pozitivne diskriminacije uvijek je počivao na ideji da se postigne materijalna jednakost između određene grupe u nepovoljnom položaju i ostatka društva, a ne kako bi se favorizovala jedna grupa u nepovoljnom položaju naspram druge. Sud je ocijenio da država ima slobodno polje procjene u pogledu opštih pitanja ekonomske i socijalne politike, što uključuje i pitanje kako najbolje regulisati prava socijalnog osiguranja za osobe sa invaliditetom i to osobe sa neratnim invaliditetom i civilne žrtve rata).

Jedan od veoma bitnih razloga za donošenje Zakona o zaštiti civilnih žrtava rata Federacije BiH je taj što trenutno važeći propis (Zakon o osnovama socijalne zaštite, zaštite civilnih žrtava rata i zaštite porodice s djecom Federacije BiH) sadrži odredbe koje obuhvataju oblast socijalne zaštite, zaštite porodice sa djecom, zaštite lica sa invaliditetom i civilnih žrtava rata, koji se tokom praktične primjene pokazao kao neprimjenljiv ili vrlo teško

primjenjiv u postupcima za ostvarivanje prava, čemu je svoj značajan doprinos dao i veliki broj izmjena i dopuna istog. Rezultati se očekuju odmah po primjeni.

3) Navedite sve subjekte (ministarstva, uprave, upravne organizacije, organizacije civilnog društva, itd.) koji će izravno primjenjivati i na koje se izravno odnosi prednacrt/nacrt zakona.

Subjekti koji će izravno primjenjivati Zakona o zaštiti civilnih žrtava rata Federacije BiH su: Federalno ministarstvo rada i socijalne politike, kantonalna ministarstva nadležna za oblast socijalne politike, Unija udruženja civilnih žrtava rata FBiH, Savez logoraša u BiH i članice Saveza logoraša BiH, Hrvatska udruga logoraša Domovinskog rata u BiH, Udruženje „Žena-žrtva rata“, Udruženje „Snaga žene BiH“, Udruženje „Zaboravljena djeca rata“, Udruženje „Medica“ Zenica.

III - Proces konzultacija

1) Navedite sve subjekte s kojima ste se konzultirali i način na koji ste vršili konzultacije (javna rasprava, pisani komentari, itd.)

Nakon izrade radne verzije Zakona o zaštiti civilnih žrtava rata Federacije BiH, Federalno ministarstvo rada i socijalne politike je provelo dodatne konzultacije s ključnim institucijama na koje se predmetna materija odnosi. S tim u vezi, navedeni je Zakon dostavljen na davanje komentara i prijedloga sljedećim subjektima:

- Ured za zakonodavstvo i usklađenost sa propisima Evropske unije,
- Federalno ministarstvo financija,
- Federalno ministarstvo pravde,
- Ministarstvo za ljudska prava BiH,
- Kantonalna ministarstva nadležna za oblast socijalne zaštite,
- Općinske službe socijalne zaštite odnosno centri za socijalni rad,
- Udruženje „Medica“ Zenica,
- Savez logoraša u BiH,
- Članice Saveza logoraša BiH,
- Udruženje „Snaga žene BiH“,
- Udruženje „Žena-žrtva rata“,
- Unija udruženja civilnih žrtava rata FBiH
- Hrvatska udruga logoraša Domovinskog rata u BiH,
- Udruženje „Zaboravljena djeca rata“,
- Savez logoraša Zeničko-dobojskog kantona,
- Udruženje građana civilnih žrtava rata Opštine Maglaj

Zaprimljeni su prijedlozi i komentari kako institucija tako i udruženja koje okupljaju zainteresovanu populaciju, i isti su ugrađeni tekst prednacrtu Zakona o zaštiti civilnih žrtava rata Federacije BiH.

2) Koji su rezultati konzultacija i da li su utjecali na sadržaj novog zakona?

Odgovor: Konsultacije su rezultirale jasnijim identificiranjem potencijalnih problema vezanih za praktičnu primjenu, kao i kreiranjem kvalitetnijih i primjenjivijih zakonskih odredbi. Proces konsultacija nije značajnije uticao na sadržaj novog propisa.

IV - Alternativna rješenja – identifikacija opcija

- 1) Navedite opcije koje ste razmatrali, a kojima se može riješiti definirani problem i ostvariti cilj. Kratko opišite rezultate analize svake od tih opcija.

Normativno rješenje: Imajući u vidu da je Bosna i Hercegovina pa i Federacija BiH godinama izložena optužbama za diskriminaciju u ostvarivanju prava osoba s invaliditetom zasnovanu na uzroku nastanka invaliditeta (RVI, CŽR, NI), jedna od opcija bila je da se pokuša iznaći rješenje da se usklade naknade ove tri grupe osoba s invaliditetom. To je praktično značilo veliko povećanje potrebnih sredstava za isplatu prava NI, dok bi prava CŽR u osnovi ostala u postojećim okvirima i konceptu utvrđivanja, dakle vezana za osnovicu RVI. U konsultacijama na nivou Vlade Federacije BiH ova opcija nije prihvaćena, tako da se ostalo u obavezi traženja rješenja u okvirima postojećih rješenja. U međuvremenu je Sud u Strazburu donio presudu u predmetu *br. 26944/13 Popović i dr. protiv Srbije*, kojom je ovaj sud ustanovio da je razlika u spornom postupanju države po pitanju višestruko većih iznosa naknada za vojne u odnosu na civilne invalide imala *objektivno i razumno opravdanje* i da u tom kontekstu nije došlo do povrede člana 14. Konvencije, u vezi sa članom 1. Protokola br. 1. Sud konstatuje da je relevantna razlika u postupanju bila posljedica različitog položaja i analognih obaveza tužene države da obezbijedi naknade oštećenim. Ovo uključuje i moralni dug za koji države mogu osjećati obavezu da ispoštuju kao odgovor na službu koju su pružili vojni invalidi. Civilne žrtve rata u parničnom postupku mogu tražiti odštetu od odgovorne strane, dok je ta mogućnost mnogo teža za slučaj vojnika koji su svojim statusom u većem riziku, a po pitanju parničnog postupka u puno nepovoljnijem položaju. S druge strane, osobe s neratnim invaliditetom koje imaju manje sredstava za život, mogu ostvariti niz drugih socijalnih naknada, na koje ratni vojni invalidi ili civilne žrtve rata zbog cenzusa nemaju pravo, te je stvarna razlika u postupanju prema različitim grupama osoba s invaliditetom možda manja nego kada se posmatraju samo naknade koje se primaju po osnovu statusa.

U smislu navedenog odlučili smo se za opciju koja je uspostavljena i u primjeni je godinama a po kojoj se prava CŽR vezuju za prava RVI, gdje je iznos pojedinih prava CŽR vezan za definirani procenat osnovice prava propisanih za RVI.

Iako iz prethodno navedene presude različiti iznosi naknada za različite grupe osoba s invaliditetom ne predstavljaju diskriminaciju jer se treba cijeniti okolnost u kojima je nastupio invaliditet i odgovornost države u tom pogledu, odlučili smo se da u ovom propisu definišemo svrhu naknade koju primaju CŽR, gdje je utvrđeno da se dio naknade isplaćuje kao podrška za izjednačavanje mogućnosti (što je svrha naknade kod NI), a dio naknade isplaćuje u svrhu reparacije, što je pravo žrtava torture.

Predloženom opcijom ukida se imovinski cenzus na porodične invalidnine, čime se prevazilazi nejednak tretman porodica RVI i CŽR. Ovo rješenje će iziskivati određena dodatna sredstva iz budžeta kantona i Federacije BiH ali smo se za istu opredijelili jer će unaprijediti zaštitu i olakšati postupak prvostepenim organima.

Nenormativno rješenje: Imajući u vidu da se ovim zakonom regulišu prava na materijalne naknade, kao i nematerijalna prava, nenormativno rješenje nije moglo biti opcija.

2) Objasnite zašto je izabrana opcija najpovoljnija za rješenje problema.

Odgovor: Imajući u vidu i odavno planirane aktivnosti ovog organa u smislu da se Zakon o osnovama socijalne zaštite, zaštite civilnih žrtava rata i zaštite porodice sa djecom, razdvoji na četiri propisa koji bi zasebno regulisali svaku pojedinu kategoriju, definišući obim i vrste prava kao i njihovo obrazloženje a samim tim i lakši način za ostvarivane prava donošenje novoga Zakona o zaštiti civilnih žrtava rata Federacije BiH se nameće kao jedini ispravan i adekvatan način za postizanje ovih ciljeva.

V - Utjecaj odabranog rješenja problema na gospodarstvo, društvo i okoliš

1a) Utječe li prednacrt/nacrt zakona na poslovno okruženje? Kreira li dodatna administrativna opterećenja? Utječe li na rad malih i srednjih poduzeća i obrtnika? Hoće li imati utjecaja na funkcioniranje tržišta i konkurenciju?

Odgovor: Usvajanje Zakona o zaštiti civilnih žrtava rata Federacije BiH nema efekata na poslovno okruženje, odnosno ne kreira dodatna administrativna opterećenja u Federaciji Bosne i Hercegovine. Naprotiv, njegovim se usvajanjem definiraju normativni okviri koji koji će imati pozitivne efekte na populaciju u čijem je interesu donošenje ovakvog propisa.

1b) Koji su finansijski učinci prednacrt/nacrta zakona? Utječe li na operativne troškove i obavljanje poslovanja? Utječe li na priliv sredstava u javne proračune?

Odgovor: Predloženi modaliteti financiranja ne odstupaju od postojećih zakonskih rješenja i prakse.

2a) Utječe li na prednacrt/nacrt zakona na mogućnost zapošljavanja i tržište rada?

Odgovor: Predloženi Nacrt Zakona o zaštiti civilnih žrtava rata Federacije BiH ne zahtjeva nova zapošljavanja niti ima značajan uticaj na tržište rada.

2b) Tretira li prednacrt/nacrt zakona pitanje ravnopravnosti spolova? Je li osigurana socijalna uključenost i zaštita posebnih skupina? Daje li mogućnost pristupa zdravstvenoj i socijalnoj skrbi i obrazovanju?

Odgovor: U pogledu ravnopravnosti spolova, prednacrt Zakona o zaštiti civilnih žrtava rata Federacije BiH predviđa zabranu diskriminacije po bilo kojem osnovu te obaveza na poštovanja načela rodne jednakosti. Također, jedna od svrha zakonom definiranih naknada je socijalno uključivanje i stvaranje jednakih mogućnosti za osobe s invaliditetom – civilne žrtve rata. Dalje, po pitanju pristupa predviđena je pomoć u troškovima liječenja, nabavci

ortopedskih pomagala, osposobljavanju za rad, kao i prioritarno stambeno zbrinjavanje u okvirima mogućnosti kantona.

3) Hoće li prednacrt/nacrt zakona imati utjecaje na okoliš?

a) DA

b) NE

Objasnite: Zakon o zaštiti civilnih žrtava rata Federacije BiH nema uticaja na okoliš.

VI - Provođenje zakona

1) Precizira li prednacrt/nacrt zakona tko je odgovoran za njegovu primjenu i na koji način? Koja razina vlasti je mjerodavna za primjenu? Tko vrši nadzor?

Odgovor: Zakon o zaštiti civilnih žrtava rata Federacije BiH jasno utvrđuje odgovornost za njegovu primjenu, odnosno preceizira nadležnost Federacije i kantona kako u dijelu utvrđivanja prava tako i u pogledu finansiranja utvrđenih prava. Također je definirano da nadzor nad primjenom zakona i podzakonskih propisa donesenih na osnovu ovog zakona vrše Federalno ministarstvo i nadležni kantonalni organi uprave, svako u okviru svoje nadležnosti, dok inspekcijski nadzor vrši kantonalni inspektor za oblast socijalne zaštite.

2) Je li prednacrt/nacrt zakona usuglašen s drugim važećim propisima?

Odgovor: Zakon o zaštiti civilnih žrtava rata Federacije BiH predviđa usklađivanje kantonalnih zakona i podzakonski akti iz ove oblasti u roku od tri mjeseca od dana stupanja na snagu ovog zakona.

3) Je li prijelazno razdoblje s postojećeg rješenja na novi prednacrt/nacrt zakona jasno definirano?

Odgovor: Zakon o zaštiti civilnih žrtava rata Federacije BiH jasno definiše prelazno razdoblje od postojećih zakonskih rješenja prema novima. Tako je predviđeno da svi nadležni prvostepeni organi, u prelaznom roku, za sve korisnike prava provedu tzv. postupak usklađivanja, i da za sve korisnike donesu nova rješenja. Dakle, nadležni organi će u svakom predmetu izvršiti provjeru postojeće dokumentacije, a za one korisnike kod kojih je mogla nastupiti promjena zatražiti dostavu dokaza novijeg datuma, te na osnovu utvrđenih činjenica provjeriti da li ove osobe i dalje ispunjavaju uslove za ostvarivanje prava. Ovo se prvenstveno odnosi na korisnike kod kojih postoji takva mogućnost npr. da li je dijete – korisnik porodične invalidnine i dalje na redovnom školovanju, da li obzirom na godine života može ostvarivati propisano pravo, da li korisnik ima prebivalište na području FBiH, činjenicu smrti korisnika itd., uključujući i sve ostale činjenice od kojih ovisi ostvarivanje bilo kojeg od priznatih prava. Također je predviđeno da će se nezavršeni postupci okončati po odredbama ovog zakona, pri čemu se faktički ide u korist stranke obzirom da je sam zakon generalno povoljniji u odnosu na važeći. Postupci koji su započeti i u kojima su pribavljeni pojedini dokazi, npr. nalaz Instituta ili stručno mišljenje Komisije za posebnu kategoriju CŽR, će se okončati na temelju tih dokaza, iz razloga jer u ovom dijelu postupka nije bilo nikakvih izmjena.

Shodno tome da trenutno postoje i kantonalni zakoni i podzakonski akti iz ove oblasti iste je potrebno u roku od 3 mjeseca uskladiti sa ovim zakonom.

Također, obzirom da je zaštita CŽR bila regulisana propisom koji obuhvata i druge oblasti, predviđeno je da stupanjem na snagu ovog zakona prestaju da važe samo one odredbe koje su se odnosile na kategoriju CŽR, pri čemu je isto tako predviđeno da one odredbe koje su bile zajedničke za sve oblasti, stupanjem na snagu ovog zakona nisu dalje važeće isključivo u odnosu na ovu kategoriju.

KONTROLNA IZJAVA O PROVEDENOJ PROCJENI UTJECAJA PROPISA

Kontrolna izjava o provedenoj procjeni utjecaja propisa		
Naziv prednacrt/nacrta zakona	Prednacrt zakona o zaštiti civilnih žrtava rata Federacije BiH	
Datum	11.05.2022. godine	
Kontrolno područje	DA	Obrazloženje Ureda
AKTIVNOST		
Naziv prednacrt/nacrta zakona je naveden i razumljiv	DA	
Naveden je naziv i kontakti obrađivača	DA	
Naveden je datum	DA	
DEFINIRANJE PROBLEMA		
Problem je jasno i sažeto objašnjen	DA	
Ciljevi su jasno i sažeto objašnjeni	DA	
Očekivani rezultati su jasno i sažeto objašnjeni	DA	
KONZULTACIJE		
Zainteresirane strane su jasno definirane	DA	
Proces konzultacija je jasno i sažeto objašnjen	DA	
PREDLOŽENA RJEŠENJA		
Predložena su normativna i nenormativna rješenja	DA	
Definirani su rizici predloženog rješenja	DA	
Definiran je utjecaj rješenja na proračun	DA	
Definiran je utjecaj rješenja na gospodarstvo, društvo, okoliš, te održivi razvoj i zdravlje ljudi	DA	
Definiran je način primjene i usuglašenost s ostalim propisima	DA	
Definirano je prijelazno razdoblje	DA	
PROCJENA PROVEDENA SUKLADNO UREDBI	DA	

URED VLADE FBiH ZA ZAKONODAVSTVO I USKLADENOST
SA PROPISIMA EUROPSKE UNIJE
Željko Sitadi, direktor Ureda

Datum i pečat

OVLAŠTENA OSOBA

J. Longić

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
MINISTARSTVO RAD I SOCIJALNE POLITIKE

OBRAZAC ZA OBJEDINJENJE PISANIH PRIMJEDBI, PRIJEDLOGA I SUGESTIJA NA RADNU VERZIJU PROPISA

1. Osnovne informacije o propisu

Puni naziv propisa na koji se dostavljaju komentari	Ovlašteni predlagač propisa	Forma i procedura propisa	
Zakon o zaštiti civilnih žrtava rata u Federaciji BiH	Vlada Federacije BiH – Federalno ministarstvo rada i socijalne politike	U formi prednacrtu	Po redovnoj proceduri
Razmatranje na Vladi Federacije BiH	Razmatranje na Zastupničkom domu Parlamenta Federacije BiH	Razmatranje na Domu naroda Parlamenta Federacije BiH	
Zaključkom Vlade Federacije Bosne i Hercegovine V. broj: 171/2019 od 27.02.2019. godine, prihvaćena je Inicijativa Skupštine Zeničko-dobojskog kantona za donošenje posebnog federalnog zakona o civilnim žrtvama rata	Ne	Ne	
Konsultacije sa kantonima	Datum početka konsultacija	Datum završetka konsultacija	
Radna verzija Zakona dostavljena nadležnim kantonima na mišljenje koje su dostavljali u periodu od 90 dana	10.10.2019. godine	13.02.2020.	

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
MINISTARSTVO RAD I SOCIJALNE POLITIKE

2. Komentari, primjedbe, prijedlozi i sugestije na predloženi propis

Naziv institucije/organizacije koja daje komentar	Sadržaj komentara, primjedbi i prijedloga	Stav predlagača propisa
<p>MINISTARSTVO ZA RAD, SOCIJALNU POLITIKU, RASELJENA LICA I IZBJEGLICE KANTONA SARAJEVO</p>	<p>Ministarstvo za rad, socijalnu politiku, raseljena lica i izbjeglice Kantona Sarajevo podržava proces proces donošenja novog zakona i unapređenja u ovoj oblasti, a jedan od ključnih razloga je i činjenica da nas na navedeno obavezuju brojni međunarodni i domaći dokumenti, te pružanja što adekvatnije zaštite civilnih žrtava rata primjerene njihovim realnim potrebama i situaciji.</p> <p>Konkretne primjedbe i prijedlozi:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) U tekstu zakona potrebno je jednim članom definisati ko su članovi porodice civilne žrtve rata ili porodice u smislu ovog zakona b) U članu 3., iza riječi „kantoni“ dodati riječ „mogu“, što je po našem mišljenju opravdana definicija za kantone i njihove mogućnosti. c) U članu 9. u tački b) definisan je status za dijete posebne kategorije civilnih žrtava rata. Međutim, nije jasno precizirano koje pravo po osnovu utvrđenog statusa civilne žrtve rata ima ova kategorija osoba i to je potrebno precizirati. Također, smatramo da ova kategorija treba da ima i određenu novčanu naknadu kao vrstu prava u skladu sa mogućnostima Federacije BiH i kantona. d) U članu 30. potrebno je precizirati tačku e) – brisati riječi „neoženjene“ ili iza riječi „neoženjene“ dodati riječi : „ili neudate“. e) U članu 31. u tački j) neophodno je precizirati da se porodična invalidnina dijeli u jednakim dijelovima. Također, u istom članu u tački k) potrebno je precizno definisati da li će se za korisnike lične invalidnine poloviti porodična invalidnina. f) U članu 40. potrebno je precizirati da se povrat sredstava vrši na osnovu rješenja prvostepenog organa o povratu sredstava u konkretnim situacijama, prije pokretanja žalbe kod drugostepenog organa, te tužbe kod nadležnog suda. g) U članu 52. potrebno je produžiti rok, jer smatramo da je rok od tri mjeseca kratak rok. 	<ul style="list-style-type: none"> a) Članovi porodice definisani su Porodičnim zakonom, a u članu 34. navedeno je koji članovi porodice imaju pravo na porodičnu invalidninu, štiti indirektno određuje ko su članovi porodice po ovom zakonu. b) Dio definicije „U skladu sa svojim finansijskim mogućnostima....“ implicira mogućnost a ne obavezu kantona. c) Dovoljno je precizno navedeno koja prava ima ova grupa korisnika. Određivanje naknada ovoj grupi cžr nije jednostavno jer se radi o zdravim i mladim osobama koje treba podržati u obrazovanju, zapošljavanju i razvoju. d) Uvaženo, brisano „neoženjene“ e) Precizirano je. f) Ne prihvata se, predložena opcija bi kompliciralo postupak g) Ne prihvata se, smatramo da je rok od tri mjeseca dovoljan
Općina Stari Grad Sarajevo	Nema primjedbi i prijedloga	

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
MINISTARSTVO RAD I SOCIJALNE POLITIKE**

Općina Centar Sarajevo	Nema primjedbi i prijedloga	
Općina Ilidža	Nema primjedbi i prijedloga	
Općina Vogošća	Nema primjedbi i prijedloga	
Općina Hadžići	Nema primjedbi i prijedloga	
Općina Novo Sarajevo	<p>a) Članom 42. stav 2. propisano je da je nadležni općinski organ odgovoran za kontrolu, praćenje i evidentiranje svih promjena od uticaja na ostvarivanje orava korisnika a posebno u odnosu na činjenicu smrti korisnika. Mišljenja smo da bi bilo potrebno precizirati na koji način bi se vršila kontrola korisnika u odnosu na činjenicu smrti jer ne postoje sigurni mehanizmi za praćenje promjene ove vrste, a kroz praksu se pokazalo da članovi porodice i opunomoćenici lica ne prijavljuju blagovremeno smrt ili je uopšte ne prijave. Iako je povezanost SOTAC baze i IDEDEA je olakšalo ovo pitanje i dalje ima slučajeva smrti korisnika koji ostaju neprijavljeni.</p> <p>b) Članovima 27. do 32. predlaže se ukidanje prihodovnog cenzusa, što svakako podržavamo. Ipak trebna imati u vidu da su u dosadašnjim rješenjima članovi porodice cžr podliježali prihodovnom cenzusu, a time i godišnjoj provjeri. Osim toga cžr sa oštećenjemorganizma posjeduju trajna rješenja. Predlaemo da se s tim u vezi definira da li su korisnici dužni javljati se nadležnim službama i u kojem vremenskom periodu, odnosno koju dokumentaciju potraživati da bi se eventualno mogla vršiti odgovarajuća kontrola uslova na dalje uživanje priznatih prava, pogotovo kada je u pitanju činjenica smrti.</p> <p>c) Član 28. stav 1. radne verzije propisuje krajnji rok za ostvarivanje statusa cžr. Mišljenja smo da se predloženo ograničenje ne treba odnositi na cžr koje pravo ostvaruju po osnovu pogibije ili nestanka člana porodice.</p>	<p>a) Nadležni organi trebaju sami regulisati kako će rješavati ovo pitanje, a u skladu sa svojim potrebama i iskustvom. Imaju zkonksi osnov, odnosno ogovornost da urede na koji način da izvršavaju ovu svoju zakonsku obavezu.</p> <p>b) Prihodovni cenzus se ukida a način provjere trebaju utvrditi nadležni organi.</p> <p>c) Primjedba se ne uvažava jer se radi o činjenicama koje su završene i poznate.</p>
Općina Ilijaš	Član 17 treba da glasi: Po osnovu oštećenja organizma minimalno 20% cžr ostvaruje sljedeća prava: a) ličnu invalidninu, b) tuđu njegu i pomoć, c) ortopedski dodatak	Ostvarivanje prava na nopvčane naknade osoba koje su zadobile oštećenja ispod 60% nije prihvatljivo iz razloga što većina kantona kao ni Federacija ne bi bili u mogućnosti prihvatiti nova finansijska opterećenja a vlast

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
MINISTARSTVO RAD I SOCIJALNE POLITIKE**

	<p>Mišljenja smo da su cžr ispod 60% diskriminisane jer im nije omogućeno ostvarivanje prava na novčanu naknadu.</p> <p>U članu 27. treba još da stoji: Djeci koja su proglašena radno nesposobnim prije 15 godine života.</p>	<p>ima pravo da odredi granice razumnog obima zaštite i reparacije, što je u slučaju ovog zakona 60%.</p> <p>Ovo pitanje je već definirano.</p>
Udruženje – Unija civilnih žrtava rata Kantona Sarjevo	<p>Član 9. stav 2 brisati – pripadnici vojnih formacija ne mogu biti CŽR.</p> <p>Član 31. stav a) se mijenja i predlaže da se smanji dobn granica za ostvarivanje prava na porodičnu invalidninu udovice i udovca na 50 odnosno 60 godina umjesto sadašnjih 55 i 65 godina.</p> <p>Član 45., 46. i 47. premodifikovati i ugraditi nove članove. U osnovi primjedbe se odnose na udruživanje i finansiranje udruženja.</p>	<p>Nije prihvaćeno jer se u postojećim političkim okvirima ovo pitanje rješava na predloženi način.</p> <p>Ne može se uvažiti u potpunosti. Mogućnost korištenja prava postoji za osobe koje su nesposobne za privređivanje.</p> <p>Pitanje koje je će se rješavati Zakonom o organizacijama i reprezentativnim organizacijama OSI i CŽR</p>
Udruženje „Žena-žrtva rata“	<p>U članu 14. iza stava (1) dodati stav (2) koji glasi: „Izuzetno od stava 1 ovog člana prava utvrđena ovim zakonom mogu naslijediti djeca posebna kategorija civilne žrtve rata koja su proglašena nesposobnim za privređivanje prije navršene petnaeste godine života.</p> <p>U članu 25. iza stava (1) dodati novi stav (2) koji glasi „dijete posebne kategorije civilne žrtve rata koje je prije navršene petnaeste godine života proglašeno nesposobnim za privređivanje ostvaruje 50% iznosa, a nakon smrti majke nasljeđuje puni iznos mjesečnog ličnog novčanog primanja koje je ona ostvarivala“.</p>	<p>Primjedba se u ovoj varijanti nije uzavila iz razloga što djeca koja su proglašena nesposobnim za privređivanje prije navršene petnaeste godine života ostvaruju pravo po propisima ozaštiti osoba s invaliditetom i ta opcija je za njih povoljnija.</p>
MINISTARSTVO ZDRAVSTVA, RADA I SOCIJALNE POLITIKE POSAVSKE ŽUPANIJE	<p>Pozitivno ocjenjujemo izmjenu postojeće legislativne i izdvajanje zakona o CŽR kao posebnog zakona, sve u cilju njegove bolje i lakše primjene. Nema primjedbi i prijedloga.</p>	
MINISTARSTVO RADA, ZDRAVSTVA, SOCIJALNE SKRBI I PROGNAHNIH TOMISLAVGRAD-HERCEGBOSANSKA ŽUPANIJA	<p>Na osnovu mišljenja dva od šest centara/službi za socijalnu skrb koji su dostavili mišljenje i to Livno i Kupres primjedbe se odnose na to da se u čl. 42. doda novi stav 3. gdje bi se nadležno općinsko tijelo koje je odgovorno za prvostepeni postupak obavezalo da u Izreci rješenja stavi da je stranka dužna da jednom godišnje, odnosno, početkom godine dostavi potvrdu o životu, i da ako to ne učini do određenog datuma, da se kroz SOTAC bazu obustavi daljnja isplata. Potrebno zakonski obavezati korisnike da prvostepenim organima dostavljaju potvrde o životu i uvjerenje o</p>	<p>Nadležni organi mogu i trebaju sami regulisati kako će rješavati ovo pitanje, a u skladu sa svojim potrebama i iskustvom.</p>

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
MINISTARSTVO RAD I SOCIJALNE POLITIKE

	<p>prebivalištu, kako ne bi došlo do zloupotrebe korisnika prava ili njihove porodice, odnosno, nepijavlivanja promjena koje se odnose na promjenu prebivališta ili u slučaju smrti od članova porodice.</p>	
<p>MINISTARSTVO ZDRAVSTVA, RADA I SOCIJALNE SKRBI ŽUPANIJE ZAPADNOHERCEGOVAČKE</p>	<p>PRIJEDLOG: Čl.19. st. (1) vezano za rok do kojeg CŽR mora podnijeti zahtjev za priznavanje svog statusa-rok prekratak</p> <p>Čl. 35. st. (2) vezano za dokazna sredstva tj. med. dokumentacija koja će se uzimati kao valjana u postupku priznavanja statusa CŽR-potrebno preciznije odrediti da li se može prihvatiti i dokumentacija druge države (npr. ukoliko je ranjena osoba bila hospitalizirana u drugoj državi)</p>	<p>Prijedlog se ne prihvata jer predlagač smatra da je pola godine dovoljan period da se podnese zahtjev.</p> <p>Takva medicinska dokumentacija se priznaje kao dokazno sredstvo. Bliže će se urediti podzakonskim aktima.</p>
<p>MINISTARSTVO ZDRAVSTVA, RADA I SOCIJALNE POLITIKE USK</p>	<p>Smatramo da bi ukidanje prihodovnog cenzusa, zajedno sa novim obračunom dovelo do značajnog povećanja izdvajanja za kantone, i ugrozilo isplatu postojećih primanja za CŽR.</p> <p>Čl. 11. stav (2) radne verzije sporan rok od 6 mjeseci prebivanja na teritoriji FBiH prije stupanja na snagu zakona kao uslov za podnošenje zahtjeva za priznavanje statusa CŽR. Smatramo da stranke ne bi trebalo da su uslovljene jer npr. ako osoba mijenja prebivalište iz RS u FBiH, moraće 6 mjeseci biti bez materijalnih primanja, a možda i bez zdravstvenog osiguranja. Dodatno ova odredba gubi na značaju kada se uzme u obzir da osoba koja promijeni prebivalište iz FBiH u RS zadržava ostvareno pravo ako isto ne može ostvariti po propisima na području novog mjesta prebivališta, što je regulisano stavom (3) istog člana. Tako da osoba koja više nema prebivalište u FBiH će i dalje ostvarivati ovo pravo, a ona koja sad ima prebivalište u FBiH mora čekati 6 mjeseci.</p> <p>U članu 12. stav (3) primjećena greška u kucanju „iz stava 3“ umjesto „iz stava 2“</p> <p>U članu 18. stav (3) određen rok u kojem korisnik može po isteku od 2 godine od donošenja rješenja podnijeti novi zahtjev za utvrđivanjem procenta oštećenja organizma u vezi sa nastalom promjenom. Smatramo da se stranku ne može ograničavati u smislu utvrđivanja oštećenja organizma jer je npr. moguća situacija da do promjene vezano za oštećenje organizma dođe neposredno nakon donošenja rješenja, te da korisnik tada mora čekati</p>	<p>Ne prihvata se. CŽR su jedina grupa korisnika koji imaju cenzus.</p> <p>Ovo je rješenje bilo u prethodnom zakonu i funkcionisalo je. Promjena mjesta prebivališta korisnika ne utiče na ostvarivanje prava koje mu je priznato, niti je potrebno čekati 6 mjeseci za korisnike koji su već u sistemu zaštite, ako se vraćaju iz RS u Federaciji, jer onio već ostvaruju pravo u Federaciji BiH.</p> <p>Prihvaćeno</p> <p>Sugestija nije prihvaćena ali će se u konačnici razmotriti.</p>

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
MINISTARSTVO RAD I SOCIJALNE POLITIKE**

	<p>2 god. kako bi podnio novi zahtjev za utvrđivanje procenta oštećenja organizma u vezi sa nastalom promjenom.</p> <p>Čl. 19. stav (1) smatramo da bi zbog roka od 6 mjeseci za podnošenje zahtjeva za ostvarivanje statusa CŽR, moglo dovesti do slučajeva kada bi stranka, iz neznanja, mogla propustiti rok.</p> <p>U čl.19. stav (2) greškom navedeno „rok iz stava (4)“ umjesto „rok iz stava (1)“</p> <p>U čl. 25. stav (1) tačka g) greškom se navodi „ISTY“ umjesto „ICTY“. Trebalo bi izbjegavati akronime te bi trebalo navesti da se radi o „Međunarodnom krivičnom sudu za bivšu Jugoslaviju“</p> <p>U čl. 28. radne verzije određuje se rok od 6 mj. za podnošenje zahtjeva za ostvarivanjem statusa CŽR, po osnovu pogibije ili nestnaka člana porodice. Smatramo da bi određivanjem roka za podnošenje zahtjeva moglo dovesti do slučajeva kada bi stranka iz neznanja mogla propustiti rok. Mišljenja smo da bi svi koji su izgubili člana porodice, trebali uvijek imati mogućnost za podnošenje zahtjeva.</p> <p>U čl. 31. radne verzije potrebno je dodati odredbu prema kojoj bračni drug gubi odnosno ne može ostvariti pravo na prodičnu invalidninu ukoliko sklopi novi brak ili vanbračnu zajednicu.</p> <p>U čl. 37. radne verzije potrebno odvojiti troškove prvostepenog i drugostepenog postupka (kancelarijski materijal i sl.) od troškova utvrđivanja procenta oštećenja organizma, te u stavu (2) ovog člna jasno propisati da troškovi medicinskog vještačenja padaju na teret podnosioca zahtjeva, a da podnosilac zahtjeva ima pravo na refundaciju od strane kantona kada mu se utvrdi stepen oštećenja organizma od 60% ili više, odnosno, kada mu se u slučaju ponovne ocjene utvrdi pogoršanja zdravstvenog stanja.</p> <p>U čl. 43. stav (2) radne verzije smatramo da bi trebalo odrediti centre za socijalni rad kao organe koji će tužbom ostvariti povrat neosnoavno isplaćenih sredstava. Imajući u vidu da će se kao mjesno nadležni sud pojavljivati sud u mjestu prebivališta tuženog, to bi značilo dodatne troškove</p>	<p>Ostavljeni rok je dovoljan.</p> <p>Prihvaćeno</p> <p>Prihvaćeno</p> <p>Ostavljeni rok je dovoljan.</p> <p>Nije prihvaćeno jer se ova odredba ne koristi ni u drugim zakonima koji tretiraju prava bračnih partnera.</p> <p>Nije moguće prihvatiti jer će se procjena oštećenja i postupak voditi i za osobe kojima će se priznavati samo status (20-50% oštećenja) a ne samo prava propisana zakonom.</p> <p>Ne prihvata se. Kantonalna ministarstva su kadrovski umnogome više kadrovski kapacitirana od centara za</p>
--	--	---

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
MINISTARSTVO RAD I SOCIJALNE POLITIKE

	<p>kant. Ministarstava u zastupanju. U slučaju USK to bi značilo zastupanje predstavnika kant. ministarstva pred sudovima koji su udaljeni i više od 100 km od sjedišta kant. Ministarstva. Smatramo da bi bilo racionalnije da centri za socijalni rad podižu tužbe za povrat neosnovano isplaćenih sredstava i postupaju pred sudovima u ovim predmetima. Također, to bi za centre bio dodatni motiv da više obrate pažnju na kontrolu isplate sredstava i ispunjavanje uvjeta za ostvarivanje prava.</p> <p>U čl. 44. stav (3) radne verzije propisano je, između ostalog, da odluku o smanjenju koeficijenta donose i vlade kantona u čijem budžetu je utvrđen nedostatak potrebnih sredstava i to u odnosu na dio sredstava za čiju je isplatu odgovorna. Smatramo da će se ako se dopusti kantonima da umanjuju koeficijente sigurno doći u situaciju da će između kantona postojati razlike u materijalnim davanjima, a možda i situacije kada će se pojedini korisnici prijavljivati u kantonima u kojima će imati veća primanja. Dakle, doći će do diskriminacije civilnih žrtava rata po mjestu prebivališta, a možda i do neopravdanog opterećenja onih kantona koji ne umanje koeficijente.</p>	<p>socijalni rad. Pri takvom stanju stvari, nametanje ovakve obaveze centrima za socijalni rad ne bi imalo svrhu.</p> <p>Mora se kantonima ostaviti mogućnost umanjenja koeficijenta, jer tu mogućnost ima i Federacija, ali u skladu sa opravdanim razlozima, kao što je stanje budžeta i mogućnosti izvršavanja budžetskih obaveza.</p>
<p>MINISTARSTVO ZDRAVSTVA, RADA I SOCIJALNE ZAŠTITE HNK</p>	<p>U Čl. 10. st. (3) predlažemo da se riječi „zaštiti obitelji s djecom“ brišu i da se iza riječi „zapošljavanja“ briše zarez i riječi „a financiraju iz kantonalni proračuna“. Obzirom da se stavom (3) navedenog člana propisuje da se prava iz tačke f) do tačke j) ostvaruju sukladno propisima županija, propisima o zdravstvenom osiguranju, zdravstvenoj zaštiti i zapošljavanju, to je nepotrebno propisivati da se ista financiraju iz proračuna županije, a obzirom da se ni jedno od navedenih prava ne regulira Zakonom o zaštiti obitelji s djecom to se predlaže brisanje tih riječi.</p> <p>U čl. 11. st. (6) propisuje se da o ostvarivanju prava iz st (3) i (5) rješava nadležna općinska služba prema mjestu posljednje prebivališta ili posljednje privremenog boravišta, čl.33. da o pravima i statusu iz čl. 9. u prvom stupnju rješava centar za socijalni radi ili nadležna općinska služba za upravu (u daljem tekstu:nadležni općinski organ)... Sugeriramo da se navedne odredbe člaova terminološki usklade.</p> <p>U čl. 12. st. (3) umjesto riječi „iz stava 3.“ treba da stoji „iz stava (2), u st. (5) istoga člana umjesto riječi „iz stava 5.“ treba da stoji „iz stava (4). U čl. 10. st. (2) umjesto riječi „iz stavka (4) ovoga zakona“ treba da stoje riječi „iz stavka (1) ovoga članka“.</p>	<p>Sugestija nije prihvaćena ali će se u konačnici razmotriti.</p> <p>Prihvaćena sugestija – greška u kucanju</p> <p>Prihvaćena sugestija – greška u kucanju</p>

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
MINISTARSTVO RAD I SOCIJALNE POLITIKE**

	<p>U čl. 24. umjesto riječi „točka a)“ treba da stoji „točka b)“</p> <p>Predlažemo da se iza čl.26. doda novi član koji glasi: „Članak_Krajnji rok za podnošenje zahtjeva za ostvarivanje statusa posebne kategorije civilne črtva rata je 6 mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona“.</p> <p>U čl.27. umjesto riječi „iz članka 27. umjesto riječi „iz članka 9. stavak (1) točka a) ovoga članka“ treba da stoje riječi „iz članka 9. stavak (1) točka a) ovoga zakona“.</p> <p>U čl. 29. pogrešno su numerirani stavci, tako da treba da stoji „(1) i (2)“ U stavku (2) istog članka umjesto riječi „iz stavka (2) ovog članka“ treba da stoji „iz stavka (1) ovog članka“.</p> <p>Člankom 37. stavak (3) propisano je da refundacija troškova iz stavka (2) ovog člana pada na teret kantona u kojem osoba ima prebivalište u momentu podnošenja zahtjeva. Obzirom da se u tekstu zakone ne reguliran refundacija troškova za osobe sa privremenim boravištem i strane državljanke sugeriramo da se i ovo pitanje precizira navedenim zakonom.</p> <p>Odredbom članka 42. utvršena je odgovornost prvostepenog organa za kontrolu , praćenje i evidentiranje svih promjena od uticaja na ostvarivanje prava korisnika, a posebno u odnosu na činjenicu smrti korisnika. Međutim propušeno je da se utvrdi obveza prvostupanjskog organa da obavijesti nadležno ministarstvo o osobi kojoj je isplaćena novčana naknada na koju nije imala pravo, a nije jasno ni precizirano tko zaključuje sporazum sa tom osobom o povratu neosnovano isplaćenih sredstava. Predlažemo da se u čl. 42. zakona propiše da nadležni općinski organ vrši kontrolu praćenja i evidentiranja svih promjena...a ne da je odgovoran za isto.</p> <p>Člankom 43. stavak (2) propisano je da ukoliko se ne prostigne dogovor o povratu neosnovano isplaćenih sredstava, da se spovrati tih sredstava ostvarit tužbom koju podnosi nadležno županijsko ministarstvo. Obzirom da županijsko ministarstvo nema svojstvo pravne osobe i da je nadležno županijsko javno pravobraniteljstvo nadležno da štiti interese županije, predlažemo da se članak precizira na način da tužbu podnosi nadležno županijsko javno pravobraniteljstvo na prijedlog županijskog ministarstva.</p>	<p>Prihvaćena sugestija – greška u kucanju</p> <p>Sugestija ser ne prihvaća. Radi se o posebnoj kategoriji civilnih žrtava rata.</p> <p>Ispravljeno</p> <p>Ispravljeno.</p> <p>Prihvaćeno. Pitanje precizirano.</p> <p>Smatramo da je odredba dovoljno jasna obzirom da je jasno da organi vlasti nemaju svojstvo pravne osobe, i da imaju pravobranilaštva kao specijalizirana tijela koja se bave poslovima zastupanja pred sudom.</p> <p>Ovo pitanje je regulisano odgovarajućim propisima. Nadležno ministarstvo pute pravobranilaštva podnosi tužbu, beez istog pravobranilaštvo ne može podnijeti tužbu.</p>
<p>UG-UNIJA CIVILNIH ŽRTAVA RATA U HNK MOSTAR</p>	<p>Čl. 9. stav 2 se briše jer se kosi sa svim međunarodnim deklaracijama i konvencijama o zaštiti ČŽR u ratnim dejstvima, jer osoba koja je nosila oružje ne može biti civilna žrtva rata.</p>	<p>Političko pitanje</p>

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
MINISTARSTVO RAD I SOCIJALNE POLITIKE

	<p>„Status civilne žrtve rata, priznaje se i civilima i pripadnicima snaga bivše tzv. „Autonomne pokrajine Zapadna Bosna“ kod kojih je nastupilo oštećenje organizma usljed okolnosti iz stava 1. ovog člana, ukoliko odgovarajuća prava ne ostvaruju po propisima o pravima branilaca i članova njihovih porodica.“</p> <p>Član 31. stav a) mijenja se i predlaže se: Članovi porodice civilne žrtve rata pravo na porodičnu invalidninu mogu ostvariti pod sljedećim uslovima: Udovica kad navršši 50 godina života ili udovac kad navršši 60 godina života, a i prije navršenih 50 odnosno 60 godina života, ako su nesposobni za privređivanje što je u skladu sa Zakonom o pravima šehidskih porodica i porodica poginulih boraca.</p>	<p>Ne može se uvažiti u potpunosti. Mogućnost korištenja prava postoji za osobe koje su nesposobne za privređivanje.</p>
<p>MINISTARSTVO ZA RAD, SOCIJALNU POLITIKU I POVRATAK TK</p>	<p>Čl. 19. st. (2) nije jasan odnosno ne zna se na koji član zakona se odnosi tako da ga treba precizirati ili preformulisati.</p> <p>Centri za socijalni rad na području Tuzlanskog kantona su se izjasnili da nemaju primjedbi, prijedloga i sugestija izuzev Centra za socijalni rad Lukavac.</p>	<p>Ne prihvata se, odredba je jasna</p>
<p>JU CENTAR ZA SOCIJALNI RAD LUKAVAC:</p>	<p>U čl. 7. brisati tekst „od 30.04.1991. godine do 14.02.1996. godine“ Aktuelni zakon nema ove vremenske odrednice niti su one bile značajne za priznavanje prava CŽR. Ova vremenska odrednica će otežati primjenu zakona.</p> <p>Čl. 8. brisati-sa aspekta primjene zakona ne vidimo svrhu ovog člana.</p> <p>U čl. 7, 8 i 9 koriste se pojsmovi „ratna tortura“, „žrtve fašističkog terora“, žrtve ratnih događaja“ itd. Navedene termine treba precizno definisati i te definicije trebaju biti navedeni nakon glave II Principi.</p> <p>Primjena čl. 9. će biti osebno teška jer se centri za socijalni rad nisu bavili ovim pitanjem. Ovo će zahtijevati posebne postupke i aktivnosti a poznato je da centri za soc.rad nisu popunjeni sa stručnim kadrom. Posebno je važno istaći da 24 godine nakon završetka rata se radi novi zakono o civilnim žrtvama rata, pri čemu je glavno pitanje e koja je svrha definisanje statusa i da li su centri kompetentni za taj posao.</p>	<p>Vremenski period usklađen je sa važećim propisom o nestalim osobama.</p> <p>Nije prihvaćeno obzirom da je neophodno osigurati kontinuitet zaštite osoba kojima je priznato pravo po propisima o zaštiti CŽR koji su bili u primjeni do stupanja novog propisa na snagu.</p> <p>Pitanje različite nomotehnikke.</p> <p>Primjedba nije relevantna. Radi se o istoj vrsti postupka koji je i do sada vođen i jasno je propisan zakonima.</p>

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
MINISTARSTVO RAD I SOCIJALNE POLITIKE**

	<p>U čl. 29. spominje se „medicinskog vještačenja i odgovarajućeg nalaza, ocjene i mišljenja nadležnog organa“.</p> <p>Predloženi član treba doraditi u smislu da se precizira vrsta medicinskog vještačenja i da se precizira ko je nadležni organ.</p> <p>Čl. 37. treba dopuniti da će troškove snositi nadležno ministarstvo. Centri za socijalni rad nemaju finansijskih sredstava niti ih mogu na lokalnom nivou obesbjediti za ove svrhe, što može zakomplicirati primjenu navedene zakonske odredbe.</p> <p>Čl. 50. st. (3) nejasan je termin kontrola, šta on znači koja je svrha kontrole te po kojim procedurama se obavlja.</p> <p>U članu 33. a u vezi člana navedeno je da centar za socijalni rad utvrđuje status CŽR. Ovakva zakonska formulacija implicira da kod svih budućih zadesa, ozljeda i smrti lica zbog zaostalog ratnog materijala službenici centara za socijalni rad moraju izlaziti na mjesto nesreće, te utvrđivati činjenično stanje za šta centri nisu opremljeni. Takođe sve evidencije koje su službe civilne zaštite vodile palei bi na teret centra za socijalni rad pa čak i evidencija lica sa oštećenjem organizma manjim od 20%.</p> <p>Ponuđenim zakonskim rješenjem poslove koje trenutno obavlja služba civilne zaštite prešli bi u nadležnost centra za socijalni rad.</p> <p>Bolje zakonsko rješenje bi bila formulacija u članu 9. umjesto „status civilne žrtve rata priznaje se“ da glasi „Civilna žrtva rata u smislu ovog zakona je osoba“</p>	<p>Precizirano u članu koju definira medicinsko vještačenje.</p> <p>Budžet je kantonalni.</p> <p>Primjedba se ne uvažava. Termin „kontrola“ kao i stav (3) treba posmatrati u kontekstu sadržaja cijelog člana. Svrha je kontrola ispunjenosti uslova daljnijeg korištenja prava po zakonu.</p> <p>Primjedba je neosnovana. Nigdje ne ne piše da nadležne službe za oblast zaštite civilnih žrtava rata trebaju izlaziti na mjesta nesreće i utvrđivati činjenično stanje.</p> <p>Primjedba se ne uvažava.</p>
<p>MINISTARSTVO ZA RAD, SOCIJALNU POLITIKU I IZBJEGLICE ZE-DO KANTONA</p>	<p>Čl. 3. predlažemo da tekst odredbe treba da bude u smislu dispozicije kantonima a ne imperativ tako da glasi: „U skladu sa svojim finansijskim mogućnostima i potrebama civilnih žrtava rata, kantoni mogu utvrditi i proširiti obim prava utvrđenih ovim zakonom“.</p> <p>Čl. 9. tačka b) smatramo da ne treba utvrđivati i novu kategoriju „djetetu koje je rođeno iz čina ratnog silovanja – dijete posebne kategorije civilnih žrtava rata“, s obzirom da su te osobe odavno punoljetne i to bi proizvelo dodatne probleme u primjeni ove odredbe. U ovom nazivu posebno su</p>	<p>Dio definicije „U skladu sa svojim finansijskim mogućnostima...“ implicira mogućnost a ne obavezu kantona.</p> <p>Primjedba se ne uvažava. Dijete posebne kategorije se uvodi više zbog statusa i osiguravanja uključivanja i vidljivosti u društvu, nego zbog prava koja ostvaruju cžr.</p>

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
MINISTARSTVO RAD I SOCIJALNE POLITIKE**

	<p>suvišne riječi „- dijete posebne kategorije civilnih žrtava rata“ jer može da uzrokuje da i druga djeca ove kategorije mogu ostvarivati neko od propisanih prava. Također, zbog toga bi bilo potrebno propisati i donošenje podzakonskog akta kojim bi se uredio postupak i kriteriji.</p> <p>Čl. 11. st. (2) predlažemo da se podnošenje zahtjeva ne veže sa prebivalištem podnosioca zahtjeva na području Federacije BiH prije stupanja na snagu ovog zakona.</p> <p>Čl. 15. u tekstu odredbe predlažemo da se iza riječi „novčanih primanja“ dodaju riječi „po osnovu prava“, kao preciziranje odredbe jer se u članu 10. ne govori o primanjima nego o pravima.</p> <p>Čl. 18. u st. (2) predlažemo da na kraju teksta riječi: „s tim da po tom osnovu utvrđeni procenat oštećenja organizma ne može iznositi više od 80%“ zamijeniti riječima „u skladu sa stavom (1) ovog člana“, jer bi ta odredba u suprotnom bila diskriminatorna po osnovu oštećenja organizma.</p> <p>Čl. 19. Tekst ovog člana brisati s obzirom da poslije ovog perioda postoji mogućnost da osoba ispunjava uslove da bude CŽR, usljed zaostalog materijala, pogoršanja zdravstvenog stanja i slično.</p> <p>Čl. 20. Terminološki bi trebalo uskladiti, tako da se dosljedno prati tekst na početku odredbe, npr. Trebalo bi pisati „potreba za dodatkom za njegom i pomoći“.</p> <p>Čl. 25. Tekst ovog člana treba brisati. Definisati samo kategoriju žrtve seksualnog zlostavljanja te da se navedena pitanja regulišu pravilnikom ministra Federalnog ministarstva za rad i socijalnu politiku.</p> <p>Čl. 29. Ispraviti numeraciju stavova, te na kraju teksta u stavu (2) precizirati termin „nadležnog organa“ jer ovaj dokument utvrđuje i izdaje Institut za medicinsko vještačenje. Nužno detaljnije opisati provođenje određenih radnji u postupku kada se one provode na drugačiji način u odnosu na Zakon o upravom postupku (npr. Radnje prvostepenog organa kod utvrđivanja statusa posebne kategorije civilnih žrtava rata).</p>	<p>Ne prihvata se. Svrha Zakona je da se zaštiti građani cžr Federacije.</p> <p>Primjedba se ne uvažava. U samom stavu iza riječi „novčanih primanja“ stoji „utvrđenih na osnovu ovog zakona“ što implicira da iznos novčanih primanja proističe iz prava koje CŽR ostvaruju temeljem ovog zakona.</p> <p>Prihvaćeno.</p> <p>Ova mogućnost je predviđena navedenim članom</p> <p>Primjedba nejasna.</p> <p>Primjedba se ne prihvata. Definicija je usklađena sa presudama međunarodnih tribunala za zločine počinjene u ruandi i bivšoj jugoslaviji.</p> <p>Primjedba nije prihvaćena. Precizirano je u članu koji definira medicinsko vještačenje..</p> <p>Pitanja uređena Pravilnikom</p>
--	--	---

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
MINISTARSTVO RAD I SOCIJALNE POLITIKE

<p>SLUŽBA ZA BORAČKO-INVALIDSKU I SOCIJALNU ZAŠTITU, STAMBENE POSLOVE I DRUŠTVENE DJELATNOSTI, GRAD ZENICA</p> <p>--</p>	<p>U članu 1. dodati iza riječi postupak dodati i riječi: „i procedura“ Obrazloženje: Predmet ovog zakona treba biti i procedura rada prvostepenog organa.</p> <p>U članu 8. iza riječi: „odnosno članovima porodice civilnih žrtava rata“, staviti tačku i brisati preostali tekst. Obrazloženje: Ovim članom definiše se status CŽR – pravo priznato nakon Drugog svjetskog rata, te je dio teksta ovog člana nepotreban.</p> <p>U članu 12. brisati stavove (2), (3), (4) i (5). Obrazloženje: Pravo je moguće ograničiti samo u skladu sa pravosnažnim presudama.</p> <p>U članu 13. brisati stav (2) Obrazloženje: Pravo je moguće ograničiti samo pravosnažnim presudama.</p> <p>U članu 19. stav (2) treba da glasi: „Rok iz prethodnog stava ne odnosi se na lica kod kojih je oštećenje organizma nastalo kao posljedica zaostalog ratnog materijala nakon završetka rata“ Obrazloženje: Radi ispravke greške mijenja se tekst stava (2)</p> <p>Član 20. treba izmijeniti na način da glasi: „Prava od a) do e) iz člana 10. utvrđuje se na osnovu nalaza i mišljenja nadležne institucije iz područja medicine i medicinskog vještačenja“. Obrazloženje: Precizirati koja to medicinska institucija će dati nalaz i mišljenje za ostvarivanje prava od a) do e) člana 10.</p> <p>U članu 24. umjesto tačka a) treba da stoji tačka b). U članu 24. dodati stav (2) koji glasi: (2) „lice iz prethodnog stava smatra se posebnom kategorijom civilne žrtve rata, čije ostvarivanje prava nije ograničeno rokom od 6 mjeseci od dana donošenja ovog zakona“ Obrazloženje: Radi se o ispravci greške i prijedlogu novog stava (2) istog člana.</p>	<p>Ne uvažava se. Proceduure će se opisati podzakonskim aktima.</p> <p>Ne prihvata se. Predložena varijanta je preciznija.</p> <p>Ne uvažava se. Prava se mogu zaustaviti i kasnije isplatiti ukoliko presuda bude u korist korisnika. Ovako se prevenira neosnovana isplata naknada.</p> <p>Ne prihvata se, iz prethodno navedenog obrazloženja</p> <p>Pitanja povreda od zaostalog ratnog materijala jasno regulisana istim riječima.</p> <p>Naziv medicinske institucije je usklađen sa Zakonom koji reguliše medicinsko vještačenje zdravstvenog stanja.</p> <p>Prihvata se.</p>
--	---	--

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
MINISTARSTVO RAD I SOCIJALNE POLITIKE**

	<p>Brisati član 25. Obrazloženje: Prvostepeni/drugostepeni organi su u postupku ostvarivanja posebnih kategorija prava civilnih žrtava rata – obavezni zaprimiti sve zahtjeve i u toku postupka pribaviti mišljenje Komisije za donošenje stručnog mišljenja (koje je utvrđujuće). Nepotrebno je navoditi oblike seksualnog zlostavljanja ili silovanja u ovom Zakonu. Postojanje seksualnog zlostavljanja ili silovanja i njihove oblike utvrđuje Komisija za donošenje stručnog mišljenja u svom radu.</p> <p>U članu 27. umjesto riječi: „člana 9. stav (1) tačka a) ovog člana, treba da stoji: „člana 9. stav (1) tačka b) ovog Zakona“. Obrazloženje: Ispravka greške</p> <p>U članu 29. ispraviti tehničke greške u broju stava.</p> <p>U članu 30. nije definisano šta je sa pravom bračnih/vanbračnih drugova koji zasnuju novu zajednicu, imaju li i dalje prava na porodičnu invalidninu? Obrazloženje: Olakšati rad u praksi preciznijom odredbom.</p> <p>Nakon člana 33. novim članom 34. propisati postupak rada prvostepenog organa po podnesenim zahtjevima (izgled i sadržaj obrasca, način predaje, rokove te propisati šta treba da sadrži dispozitiv rješenja i dr.). Obrazloženje: Kadko se donosi novi zakon potrebno je u istom zbog jednostavnosti i praktičnosti primjene prava proisati postupak ostvarivanja prava.</p> <p>U članu 42. brisati stav (2), obzirom da je članom 40. propisana obaveza korisnika da prijave sve promjene od uticaja na obim ili mogućnost korištenja prava.</p>	<p>Ne prihvata se. Definicija uzeta na osnovu presude Haškog suda.</p> <p>Primjedba nije relevantna, predloženi tekst je ispravan.</p> <p>Prihvaćeno.</p> <p>Nije definisano jer se ovo pitanje ne reguliše ni zakonima koji uređuju slične oblasti.</p> <p>Regulisat će se podzakonskim aktima.</p> <p>Ne prihvata se. Odredba je bitna za preciziranje odgovornosti organa.</p>
<p>SLUŽBA ZA CIVILNU ZAŠTITU, OPĆU UPRAVU I ZAJEDNIČKE POSLOVE-OPĆINA DOBOJ JUG</p>	<p>Nemaju prijedloga, primjedbi i sugestija.</p>	

	Observations
--	--------------

5. Potencijalne obaveze za budžet	
NAZIV	
Garancije	
Ostalo	
E 6. Fiskalni efekt na druge nivoe vlasti	
NAZIV	Trošak
Budžet BiH, vanbudžetski fondovi i korisnici	
Budžet Federacije Bosne i Hercegovine, Federalni vanbudžetski fondovi i korisnici	
Budžet kantona, vanbudžetski fondovi i korisnici	Zakon donosi i povećanje troškova za kantonalne proračune obzirom da je zakonski ustanovljena obaveza da kantoni sudjeluju sa 30% u ukupnoj isplati prava civilnim žrtvama rata. Novi troškovi za kantone nastaju po dva osnova: prvi je novi obračun od 70% za Federaciju BiH i 30% za kantone, kojim će nastati trošak za kantone od cca. 1%, a u nominalnome iznosu to je oko 255.665,48KM, a drugi osnov je ukidanje imovinskoga cenzusa koji tereti kantone za 30% ukupnoga povećanja po tome osnovu, a nominalno je to 262.920,60KM. Dakle ukupni trošak za sve kantone na razini godine iznosi oko 518.586,08 KM. Kantoni Sarajevo imaće ukupni trošak u godini n od 206.568,86 KM, Unsko-Sanski kanton trošak od 98.310,55KM, Tuzlanski kanton 79.302,77 KM, Zeničko-Dobojski 35.956,20 KM, Hercegovačko-Neretvanski 37.733,92 KM, Srednjo-Bosanski 33.562,03 KM, Bosansko-podrinjski 18.842,38 KM, Posavski kanton 3.076, 68 KM, Kanton 10 trošak od 2.186,88 KM i Zapadno- Hercegovački 3.045,82 KM.
Budžet Brčko distrikta Bosne i Hercegovine	
Jedinica lokalne samouprave (općine i gradovi)	Proračuni općina i gradova neće imati dodatne troškove jer su troškovi izrade novih rješenja za korisnike prava po novome zakonu, iako će ih raditi općinski organi ukalkulirajući trošak Federacije BiH i sa te razine
F 7. Pečat i potpis odgovornog lica obradivaca propisa	Mjesto i datum , 08-04-2022

